

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘ. 18

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τῆς Διευθύνσεως, Τὸ κληρικὸν ἔνδυμα.— *† Μητροπολίτου Δαρδάνης Δωροθέου*, Ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὰς δοκιμασίας.— *† Μητροπολίτου Δήμων Βασιλείου*, Ἡ περὶ τῶν ὁρίων τῶν Ἐπισκοπῶν Εὐβοίας καὶ Καρυστίας διένεξις τῶν οἰκείων ἀρχιερέων.— *† Ἐπισκόπου Νύσσης Γερμανοῦ Πολυζωίδου*, Πῶς νὰ ζῶμεν εὐτυχισμένα καὶ εἰρηκᾶ.— *Π. Γ. Μπρατσιώτου* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Βατικανὸν καὶ Οἰκουμένη κινήσις: Α' Ἡ μέχρι τοῦδε στάσις τοῦ Βατικανοῦ. Β' Ἡ νέα στροφή.— *Ἰωάννου Ν. Καρμίση* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ Σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.— *Ἀρχιμ. Σιλβέστρου*, Τὸ Σοβιετικὸν καθεστῶς καὶ ἡ θρησκεία: τί λέγουν τὰ ἐπίσημα κείμενα (ἐκ τοῦ ρωσικοῦ).— *Παρατηρήσεων Στήλη*: Προσοχὴ εἰς τὴν οὐσίαν.— Ἰδεολογία καὶ μέθοδοι.— Ἠθικὴ ἀναπροσαρμογὴ! — *Χρονικά*. — *Βιβλιογραφία*.

ΤΟ ΚΛΗΡΙΚΟΝ ΕΝΔΥΜΑ

Ἡ ἄτοπος ἐν κοσμικῇ περιβολῇ ἐμφάνισις παρ' ἡμῖν ὀρθοδόξων ἐλλήνων κληρικῶν, καὶ καὶ δὴ καὶ ἀρχιερέων, ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ φέρωμεν καὶ πάλιν τὸν λόγον εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἱερατικῆς ἀμφιέσεως τοῦ καθ' ἡμᾶς ἱεροῦ κλήρου καὶ νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς βαθυτέρας τοῦ πράγματος σημασίας.

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς θεσπίσεως τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σχήματος τῆς ἡδὴ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ παραδεδεγμένης ἱερατικῆς ἀμφιέσεως. Ὅτι ἐνδιαφέρει νὰ τονισθῇ εἶνε, ὅτι οἰονδήποτε κἂν εἶνε τὸ κληρικὸν ἔνδυμα καὶ εἰς ὅποιανδήποτε κἂν ἐθεσπίσθη ἐποχὴν, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ ἐκτεθῇ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», τοῦτο ἐνέχει ἐν τῇ πανορθόδοξῳ ἐλληνικῇ συνειδήσει διὰ τὸν ὑψηλὸν του συμβολισμὸν μίαν πανέντιμον ἱερότητα. Τὸ ράσον συμβολίζει ὑψηλὰς θρησκευτικὰς ἐννοίας καὶ ἐνσαρκώνει τὸ πνεῦμα τῆς ἱεροπρεποῦς σεμνότητος καὶ σοβαρότητος, ὅποια ἐμπρέπουν εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς ἡμετέρας θρησκείας ὡς διακόνους τῶν θείων μυστηρίων. Αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον

ὁ ὀρθόδοξος Ἕλληνας χριστιανὸς ἀπονέμει βαθὺν σεβασμὸν καὶ μεγάλην τιμὴν πρὸς τὸν διὰ τῆς ἱερατικῆς περιβολῆς ἐμφανίζοντα τὴν πραγματικὴν του ιδιότητα ἱερέα του καὶ ἐν ἧ ἔτι περιπτώσει οὗτος ἐπιδεικνύει τυχὸν ἑαυτὸν δι' ἀτόπου διαγωγῆς ἀνάξιον φορέα τῆς εἰς αὐτὸν μεταδιδομένης χάριτος.

Ἐνεκα ἀκριβῶς τῆς τοιαύτης ἱερότητος τῆς διὰ τοῦ κληρικοῦ ἐνδύματος συμβολιζομένης θρησκευτικῆς ιδιότητος τοῦ φορέως του, ὅταν πρὸ δεκαπενταετίας καὶ πλέον τὸ νέον πολιτικὸν καθεστῶς τῆς Τουρκίας ἐπέβαλε διὰ νόμου τὴν κυκλοφορίαν τῶν κληρικῶν ἐν κοσμικῇ περιβολῇ, κατήργησε δηλαδὴ τὸ ἱερατικὸν ἔνδυμα ὡς ἐξωτερικὸν σύμβολον τῶν λειτουργῶν τῆς θρησκείας, τὸ πραξικόπημα τοῦτο ἐνεποίησεν ὀδυνηροτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ὀρθόδοξον ἐλληνικὸν κόσμον, αἰσθανθέντα τὸ ἀπροσδόκητον ἐκεῖνο μέτρον ὡς δεινὴν προσβολὴν κατὰ τῶν ἱερῶν του θεσμίων καὶ σεβασμάτων.

Ἀπὸ τῆς τουρκικῆς τότε πλευρᾶς ἐξεδηλώθη ἔκπληξις διὰ τὴν εἰς τὴν ἐλληνικὴν ὀρθόδοξον συνειδήσιν δυσμενεστάτην τοῦ ἐν λόγῳ διαβήματος ἀπήχησιν, ἀφοῦ, ὡς ἀντετάχθη, ἡ ἐξωτερικὴ τῶν κληρικῶν ἀμφιέσις εἶνε ἄσχετος πρὸς τὸ δόγμα. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ νόμος ἐκεῖνος ἐθεσπίσθη κατὰ προφανῆ παράβασιν τῶν 38, 43 καὶ 44 ἀρθρῶν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης, τὸ σπουδαιότερον ἦτο, ὅτι ἡ ὀρθόδοξος ἐλληνικὴ ψυχὴ, ἀρνούμενη εἰς ἄλλοθρήσκους τὸ δικαίωμα νὰ ἀμφισβητοῦν καὶ νὰ κρίνουν τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν ἐκδηλώσεις καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἱερῶν ἡμῶν σεβασμάτων δικαιολογοῦντες τὸν λελογισμένον καὶ σκόπιμον ἐξευτελισμὸν των διὰ συσχέτισεως τοῦ ράσου πρὸς τὸ χριστιανικὸν δόγμα, ἐν ἅκρᾳ ἀγανακτήσει εἶχε προβῆ εἰς ἀθρόας ἐκδηλώσεις κατὰ τοῦ πλήγματος ἐκείνου αὐτῆς τῆς θρησκευτικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως.

ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Είναι πολύ παρηγορητική και ένθαρρυντική εις ἡμᾶς ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ τῆς ὑποστηρίξεως καὶ βοηθείας ἡμῶν κατὰ τὰς δοκιμασίας τοῦ βίου, κατὰ τὰς ἐπιθέσεις τοῦ κακοῦ ἐναντίον τῆς ψυχῆς μας. Μᾶς χορηγεῖται οὕτω μία ἰσχυρὰ πεποίθησις καὶ ἐσωτερικὴ ἀσφάλεια. Ἡ πεποίθησις ὅμως αὕτη καὶ ἀσφάλεια δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὠθῆ εἰς τὸ νὰ ἐκτιμῶμεν ὀλίγον τὰς τοιαύτας δοκιμασίας καὶ ἐπιθέσεις,

Ἄλλ' οὕτε καὶ εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἡμετέρων κληρικῶν ἀποτολμῶντας τὴν δημοσίᾳ ἐμφάνισιν των ἄνευ τῆς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ παραδεδεγμένης ἱερατικῆς ἀμφίσεως προσήκει νὰ δικαιολογῶσι τὴν ἐν κοσμικῇ περιβολῇ ἀναστροφὴν των ὡς ἄσχετον τάχα πρὸς τὸ δόγμα τῆς θρησκείας, τῆς ὁποίας τυγχάνουσι λειτουργοί. Τοιαύτη συσχέτισις θὰ εἶχε τὴν θέσιν της μόνον ἐὰν οἴκοθεν, ἐκ τῶν κύκλων δηλονότι τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἐτίθετο ἐπισήμως τοιοῦτο ζήτημα, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ προκληθῆ ἀπόφασις σύμμορφος πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πανελληνίον συνείδησιν.

Τῶν θρησκευτῶν τὸ ἱερατεῖον, κατὰ τὴν δημοσίαν ἐμφάνισίν του, εἰς δῆλωσιν τῆς θρησκευτικῆς ιδιότητος καὶ ἀποστολῆς του φέρει πάντοτε ἀμφίεσιν διακεκριμένην ἀπὸ τῆς στολῆς τῶν κοινῶν πολιτῶν ἢ, τοῦλάχιστον, εἰδικόν τι σῆμα ὅπου διὰ λόγους τοπικοῦς ἀνάγκη νὰ ἀποφεύγηται ἢ ἰδιαίτουσα περιέργεια εἰς ὅ,τι ἄηθες καὶ προσκροῦον πρὸς τὸ κοινὸν αἴσθημα. Παρ' ἡμῖν ὅμως, ὅπου τὸ ράσον συνεδέθη στενώτατα καὶ ὀργανικώτατα οὐ μόνον πρὸς τὴν θρησκευτικὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν παράδοσιν, ἡ δημοσίᾳ ἐμφάνισις του εἶνε δηλωτικὴ τῆς ἱερότητος τοῦ φορέως του, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ πρὸς αὐτὸν βαθὺς τῶν πιστῶν σεβασμὸς καὶ ἡ πρὸς τὸν λειτουργὸν τοῦ Ὑψίστου τιμὴ. Ἕλλην κληρικὸς, ἀποδυσπετῶν πρὸς τὴν προσήκουσαν εἰς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ιδιότητά του ἀμφίεσιν, τεκμηροῖ δημοσίᾳ δυσφορίαν πρὸς τὴν πραγματικὴν ιδιότητά του, αὐτόχρημα ἀπάρνησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ του θρησκευτικοῦ κόσμου, τάσιν πρὸς διάρρηξιν τῶν μετὰ τῆς ἡς τυγχάνει λειτουργὸς θρησκείας δεσμῶν του, συνειδητὴν ἐκκοσμίκευσιν.

Θὰ ἦτο τάχα πολὺ, ἂν ὁ τοιοῦτος κληρικὸς ἐξαπατηρῆτο ὡς αὐτοκαθαίρετος;

ἢ νὰ τὰς ζητῶμεν, ἐπιπολαίως φερόμενοι. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει «ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση». Εἶθε νὰ μὴ μᾶς εὕρη καμμία δοκιμασία, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶμεθα ἄνθρωποι, πολλάκις προκαλοῦντες ἡμεῖς αὐτοὶ τὰς τοιαύτας δοκιμασίας. Ὅλα τὰ παραδείγματα ὁμιλοῦν μίαν πολὺ σπουδαίαν καὶ ἐπείγουσαν γλῶσσαν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Παῦλος μᾶς ἐνισχύει εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν, γράφων «πιστὸς ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἔασει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν» (Α' Κορ. 19,13). Τὸν λόγον τοῦτον εἶναι ἀνάγκη νὰ θέσωμεν βαθύτατα εἰς τὴν καρδίαν μας διὰ νὰ μᾶς διδῆ θάρρος καὶ ἐμπιστοσύνην κατὰ τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς.

Δοκιμασίαι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ὁ πειρασμὸς τὸν ὁποῖον ἐνεργεῖ ὁ ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς μας διὰ νὰ τὴν ἀποπλανήσῃ ἀπὸ τὸν σαφῆ καὶ εὐθὺν δρόμον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι οἱ κόποι, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποβάλλεται ἡ δύναμις τοῦ σκότους διὰ νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τὴν θέλησίν μας διὰ δελεαστικῶν ἢ καὶ ἀπειλητικῶν πραγμάτων, ὥστε νὰ παρεκκλίνῃ αὕτη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μάλιστα μὲ ἐλευθέραν ἀπόφασιν. Αἱ δοκιμασίαι λοιπὸν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, εἰς τοὺς ὁποίους παρέχεται ἡ δυνατότης τῆς ἀποδείξεως τῆς πίστεως, τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι μία σπουδαιότης ἔννοια τοῦ ἐπιγείου βίου μας τὸ νὰ δειξώμεν μὲ ἐλευθέραν ἀπόφασιν τὴν πεποίθησίν μας εἰς τὸν Θεόν καὶ Δημιουργὸν καὶ Κύριον τῆς ζωῆς μας, νὰ Τὸν ἀγαπήσωμεν καὶ διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως Αὐτοῦ καὶ ἐκτελέσεως τοῦ θελήματός Του νὰ κερδίσωμεν τὴν ἡτοιμασμένην Βασιλείαν Του ἐν τῷ οὐρανῷ. Κατὰ ταῦτα, ὁ ἀνθρώπινος βίος δύναται νὰ ὀνομασθῆ «Χρόνος ἐξετάσεως». Ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης χρήσεως τῆς ἐλευθερίας, ἐκ τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν προσβολῶν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ γενικῶς τῶν δοκιμασιῶν, κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον, ὁ ἄνθρωπος θὰ κριθῆ ἀπὸ τὸν ἀδέκαστον Κριτὴν. Ἐπιτρέπονται λοιπὸν αἱ δοκιμασίαι καὶ κατ' αὐτὰς κρίνεται ἡ ἀντίστασις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ χρησις τῶν παρεχομένων πνευματικῶν ὀπλῶν, φανεροῦται ἡ πίστις του, ἀποκαλύπτεται ἡ ἐλπίς του καὶ γίνεται κατάδηλος ἡ ἀγάπη του εἰς τὸν Θεόν.

Ἐκ τούτων προκύπτει δι' ἕκαστον προσεκτικὸν χριστιανὸν ἡ σημασία τῶν δοκιμασιῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ σταθερότης αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται εἰς ἡμᾶς νὰ εἶμεθα κατὰ τὰς δοκιμασίας αὐτὰς σταθεροὶ καὶ ἀνδρείοι. Ἐκ τούτου ἐξαρτᾶται τὸ καλὸν τέλος τοῦ βίου μας, ἐκ τούτου ἡ αἰωνιότης μας, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι «οὐδεὶς στεφανοῦται ἂν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ».

Ἐκ τούτου προκύπτει ὁμοίως ἡ πιστοποίησις ὅτι ὄχι μόνον ἕκαστος χριστιανὸς δοκιμάζεται,

ἀλλ' ὅτι, ἐάν ἡμεῖς κοπιᾶζωμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐάν ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ἀπευθυνώμεθα πρὸς τὸν Θεόν, τὸσον ὀλιγώτερον σκληραὶ θὰ μᾶς φαίνωνται αἱ ἐπιθέσεις τοῦ κακοῦ, καὶ τὸσον συνεπῶς εὐκολώτερον θὰ δυνάμεθα νὰ παρερχώμεθα τὰς δοκιμασίας αὐτάς. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ σημεῖον τὸ σπουδαιότατον ἐν προκειμένῳ, ἡ ἐρώτησις «Εἵμεθα πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν καὶ πληροῦμεν τὸ θέλημά Του;»

Αἱ δοκιμασίαι εἶναι πολλάκις μεγάλαι, σοβαραὶ καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῶν δύσκολος. Ἐξ ἄλλου οὐδεμία ἀσπίς προφυλακτικὴ καὶ οὐδὲν ὕπλον πρὸς ἀπόκρουσιν ὑπάρχει ἐξ ἀνθρωπίνης δυνάμεως. Μόνη ἡ θεία δύναμις εἶναι ἰκανὴ πρὸς τοῦτο. Ἄνευ τῆς βοηθείας λοιπὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Χάριτός Του δὲν εἶναι κατορθωτὴ ἡ ἀπόκρουσις. Μὴ λησμονώμεν τὸν Χριστὸν «Χωρὶς ἔμοι οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Ἐφόσον λοιπὸν ἀνθρωπίνῃ δύναμις δὲν ὑπάρχει, πῶς ἡμεῖς θὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς δοκιμασίας; πῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὑποστῶμεν αὐτοὺς τοὺς πειρασμούς; Καὶ εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν καθ' ἡμέραν παρακαλοῦμεν τὸν Θεόν «Ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ».

Ὁ Θεὸς εἶναι πιστὸς καὶ πᾶν ὅ,τι ὑπόσχεται δὲν το λησμονεῖ, οὔτε τὸ ἀθετεῖ. Εἶναι ὁ μόνος δυνάμενος νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ διεξαγάγωμεν ἐπιτυχῶς τὴν μάχην πρὸς τὰς δοκιμασίας. Μᾶς ὀπλιζοῦ μετὰ τὴν Χάριν Του καὶ τὴν δυνάμιν Του καὶ δὲν ἐπιτρέπει νὰ δοκιμαζώμεθα ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μας. Αὐτὰ μᾶς ἐξασφαλίζουν τὴν ὑποστήριξιν καὶ τὴν βοηθοῦσαν Χάριν τοῦ Θεοῦ δι' ὅλους ἐν γένει τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς. Μᾶς λέγει ὅτι θέτει εἰς τὴν διάθεσίν μας τὴν ἀκατανίκητον δυνάμιν Του, ὥστε νικηφόρος καὶ ἀνδρείως νὰ ὑποφέρωμεν τὰς δοκιμασίας αὐτάς. Καθημερινῶς περιπίπτομεν εἰς σφάλματα καὶ εἰς περιπετείας, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ κοπιᾶσωμεν νὰ μειώσωμεν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ τὴν συμμετοχὴν τῆς θελήσεώς μας, εἰς τοιαύτας παρεκκλίσεις. Ἀπαιτεῖται νὰ ἰσχυροποιήσωμεν τὴν θέλησίν μας, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωμεν τὰ αὐτὰ ἢ ἄλλα σφάλματα καὶ μὴ δημιουργῶμεν ἐξ αὐτῶν δοκιμασίας. Τὰ ὀπλὰ καὶ τὰ μέσα πρὸς τοῦτο μᾶς τὰ χορηγεῖ ὁ Θεός. Ἐσωτερικὴ προσήλωσις πρὸς τὸν Θεόν. ἀφιέρωσις τῆς ψυχῆς μας πρὸς Αὐτόν, ἐκδήλωσις τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς διαθέσεως καὶ ἐξωτερικῶς δι' ἔργων πίστεως καὶ ἀγάπης, πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Τότε βέβαια καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ὁ συμπαραστάτης τῆς ζωῆς μας καὶ ὁ βοηθὸς εἰς πᾶσαν ἀνάγκην, ὁ ὑπερασπιστὴς εἰς κάθε κίνδυνον.

Ὁ Χριστὸς μᾶς διδάσκει νὰ προσευχώμεθα «Μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν». Ἐπειγόντως μᾶς συμβουλεύει δι' αὐτοῦ νὰ ἱκετεύωμεν τὸν Θεόν πρὸς βοήθειαν τοιαύτην. Σαφέστερον δὲ τὸ εἶπεν ὅταν ἐδίδασκε τοὺς Μαθητὰς Του

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΔΙΕΝΕΞΙΣ ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

Ὁ Εὐβοίας Ἄνθιμος, ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν Ἐπισκοπὴν, ὡς πρῶτον αὐτοῦ μέλημα εἶχε τὴν ἀπόσπασιν τῆς κωμοπόλεως Κύμης, εὐρισκομένης εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου Εὐβοίας, μὴ οὕσης δὲ τότε ἔδρας τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, καὶ τῶν ἐνδιαμέσων ἀπὸ Χαλκίδος μέχρις αὐτῆς χωρίων, ὑποβαλὼν σχετικὴν πρὸς τὴν Σύνοδον ἀναφορὰν †.

Παραλλήλως ὁμοίως καὶ ὁ Καρυστίας Δανιὴλ ὑποβάλλει ἐκ τῆς κωμοπόλεως Καρύστου, ἔδρας τότε τῆς παροικίας του, ἀναφορὰν πρὸς τὴν Σύνοδον, παραπονούμενος κατὰ τοῦ Εὐβοίας διὰ τὴν ἀυθαίρετον ἐπέμβασιν του εἰς τὴν ἑαυτοῦ Ἐπισκοπὴν καὶ παρακαλεῖ ὅπως, ἐπιλαμβανομένη ἢ προϊσταμένη αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, τακτοποιήσῃ ὀριστικῶς τὸ θέμα τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν μελλοντικῶν, μεταξὺ ὁμῶν Ἀρχιερέων, παρεξηγήσεων.

Ἄριθ. $\frac{\text{Πρωτ. } 90}{\text{Διεκπ. } 77}$

Ἐν Καρύστῳ τῇ 18 Μαΐου 1884

Πρὸς

τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου

Ὁ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Καρυστίας Μητροπολίτης

Περὶ

τοῦ ἀγίου Εὐβοίας ἐπεμβαίνοντος εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Καρυστίας.

Ἐπειδὴ ἔνεκα τοῦ χειμῶνος εἶχον ἐμποδισθῆ εἰς

1. Βασιλείου Ἀπόση Ἐπισκόπου Ταλαντίου (νῦν Μη-

«γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν». Ἄλλὰ καὶ ὅταν ἐδεήθη διὰ τὸν Πέτρον «Ἐγὼ δὲ ἐδεήθην ὑπὲρ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλήπῃ ἡ πίστις σου». Ἐξ ὧν αὐτῶν πηγάζει τὸ καθήκον μας νὰ πιστεύωμεν εἰς τὸν Θεόν, νὰ Τὸν παρακαλῶμεν εἰς βοήθειαν, διότι Αὐτὸς καὶ μόνον δύναται νὰ εἶναι ὁ προστάτης μας εἰς τὰς δοκιμασίας.

Ταῦτα θέτουσιν ὡς ὑποχρέωσιν ἡμῶν τὴν προσευχὴν, τὴν ἀδιάλειπτον προσευχὴν, τὴν ἐκ τῆς πιστευσῆς καρδίας προερχομένην καὶ οὐχὶ τὴν διὰ τῶν χειλέων ὕπνον ἐκδηλουμένην. Τότε ὁ πιστὸς καὶ Παντοδύναμος Θεὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἡμᾶς ἡ πλουσία παροχὴ τῆς τοιαύτης βοηθείας Του. Ὁ Θεὸς εἶναι πάντοτε πιστὸς ἀπέναντι ἡμῶν, ἃ ἐρωτήσωμεν ὁμοίως ἑαυτοῦς εἵμεθα καὶ ἡμεῖς ὁμοίως πιστοὶ ἀπέναντι Αὐτοῦ; Ἐάν ναι, τότε αἱ δοκιμασίαι εἶναι ἀπλᾶ ἐπεισόδια εἰς τὴν ζωὴν ἐάν ὁμοίως τούναντίον δὲν εἵμεθα; Τότε αἱ δοκιμασίαι δι' ἡμᾶς γίνονται ἢ καταστροφὴ τὸσον ἢ πνευματικὴ, ὅσον καὶ ἡ σωματικὴ. Ἐμπιστοσύνη λοιπὸν ἀπαιτεῖται εἰς τὸν Θεόν κατὰ τὴν ζωὴν μας.

† Ὁ Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Σύραν και μόλις κατά τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς Μαρτίου ἐφθάσα ἐνταῦθα, καθὼς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25 ἀναφορᾶς μου εἰδοποίησα τοῦτο εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὁ συνάδελφός μου ἅγιος Εὐβοίας παρεξηγῶν τὰ ἐκδοθέντα Υ. Β. διατάγματα περὶ διαιρέσεως τῶν Ἐπισκοπῶν τοῦ Κράτους ἢ γνωρίζων αὐτὰ ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν τὰ ἐγνώριζεν, ἀπόντος μου, ἐκατεγίνετο διὰ πολλῶν μέσων ν' ἀποσπάσῃ τὸ τμήμα Κούμης ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς Καρυστίας και νὰ ὑπάγεται εἰς τὴν τῆς Χαλκίδος. Ἀλλὰ και παρόντος μου δὲν ἔλειψε νὰ διευθύνῃ ἐκεῖ και ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 483, 594, 694 Συνοδικῆς ἀποφάσεως κατὰ τοῦ ποτὲ Ἱερομονάχου Νικηφόρου διατάττων ν' ἀναγνωσθῇ ἐπ' ἐκκλησίας και γνωρίζων ἐγὼ ὅτι μηδὲν ἐκατόρθωνεν, ἐξ ὧν ἐφαντάζετο, ὅσα και ἂν ἤθελεν ἐπιχειρισθῇ διὰ τὸ τμήμα τοῦτο, διακριομένης ἐκάστης Ἐπισκοπῆς διὰ Β. Δ., δὲν ἐφρόντισα νὰ εἰδοποιήσω τοῦτο, ὅπου ἔδει.

Ἀλλὰ παρατηρῶν ἤδη, ὅτι ἡ Σεβασμιότης του μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὰς προλαβούσας ἀντενεργείας διὰ τὸ τμήμα Κούμης ἐπεμβήκεν και ἐσύναξεν Ἀρχιερατικά τινα δικαιώματα ἀπὸ τὸ χωρίον Βάθια και τινα τῶν περὶ αὐτὴν και τὴν Μορὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐνῶ κατὰ τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἔχω ἀπὸ τὸ Β. Ἐπαρχεῖον Καρυστίας, τὰ προμνησθέντα χωρία ὑπάγονται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Β. Ἐπαρχοῦ Καρυστίας μέχρι τῆς Ἐρετριᾶς και μάλιστα ἐκ τοῦ χωρίου Βάθιας εἰς τὴν τμηματικὴν δημογεροντίαν Ἀλιβερίου, τὸ ὁποῖον εἶναι τμήμα τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς. Εἶναι ἐν μέλος ὀνομαζόμενον Ἀντώνιος Μανραγάνης και κρίνων τὴν πράξιν αὐτὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου ἁγίου Εὐβοίας παραβάσιν και ἄδικον εἰς ἐμέ, θέτω αὐτὴν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν Σεβασμιώτατοι Ἱερόραχοι! και παρακαλῶ νὰ διαταχθῇ νὰ ἐπιστρέψῃ ὅσα δικαιώματα ἐσύναξεν ἐξ ἐκείνων τῶν χωρίων ἀνήκοντα εἰς ἐμέ και ν' ἀπέχη τοῦ λοιποῦ ἐνοχλῶν με διὰ τῆς ἐπεμβάσεως περιοριζόμενος εἰς μόνην τὴν Ἐπισκοπὴν.

Εὐπειθέστατος

Τ. Σ. † Ὁ Καρυστίας Δανιὴλ»

Ἡ Σύνοδος, εἰς ἀπάντησιν τῆς ὡς ἄνω ἀναφορᾶς τοῦ Καρυστίας ἐνετείλατο αὐτῷ, ἵνα γνωρῶσιν αὐτῇ «ἂν ὁ Ἐπίσκοπος Εὐβοίας ἐπιμένῃ μέχρι σήμερον εἰς τὴν καταπάτησιν χωρίων τῆς Ἐπισκοπῆς σας ἐναντίον τῶν ῥητῶν . . . » διατάξεων τοῦ οἴκειου Β. Δ. ἐὰν ἐξακολουθῇ τὴν τοιαύτην παρανομίαν, ἐπιπροσθέτει τὸ Συνοδικὸν ἔγγραφο « . . . ὀφείλετε ν' ἀναφερθῆτε ἐκ νέου πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς . . . ὀφείλετε δ' ἐν ταυτῷ νὰ δώσητε καὶ θετικὰς πληροφορίας περὶ τῶν καταπατουμένων χωρίων, ἂν τῶντι ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας . . . ».

Ταῦτοχρόνως ὁμοῦς ἐνετείλατο και τῷ Εὐβοίας ἵνα ἀναφέρῃ σχετικῶς. Καὶ ὄντως οὗτος τροπολῆτο (Λήμνου) Ἐπίτομος Ἐπισκοπικῆ Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι σήμερον. Ἐν Ἀθήναις 1948, Τ. Α'. σ. 57.

ἔχων ὑπ' ὄψιν ἔγγραφο τῆς Νομαρχίας Χαλκίδος ἐγνώρισε τῇ Συνόδῳ ὅτι ἡ Βάθια και τὰ περίεξ αὐτῆς χωρία ἀνήκουσιν αὐτῷ.

Ἡ Σύνοδος εὐρεθεῖσα πρὸς διλήμματος ἀπηυθύνθη πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείων ἐπιζητοῦσα λύσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀποστείλασα αὐτῇ τὸ κατωτέρω ἔγγραφο.

« Ἀριθ. πρωτ. 1428, 1908, 2058

Αριθ. διεκ. 1045

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Δεκεμβρίου 1834.

Ἡ Σύνοδος

Πρὸς τὴν Γραμματεῖαν κ.λ.π.

Ζητεῖται ἡ λύσις περὶ τῆς μεταξὺ τῶν ὁρίων τῆς Ἐπισκοπῆς Εὐβοίας και Καρυστίας διαφορᾶς.

Ὁ Ἐπίσκοπος Καρυστίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 18 Μαΐου πρὸς αὐτὸν ἔγγραφου τοῦ Ἐπαρχοῦ Καρυστίας νομίζων, ὅτι ἡ Βάθια και τὰ περίεξ αὐτῆς χωρία Κοιτῶνι, Παλαιοκαστρί, Ἐπάνω Μάμουλα, Κάτω Μάμουλα, Μποτίνου και Γυμνὸν ἀνήκουσιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, κατηγόρησε πρὸς τὴν Σύνοδον τὸν Ἐπίσκοπον Εὐβοίας ὡς ὑπερρηδήσαντα τὰ ὁρία του και συνάξαντα ἀπ' αὐτῶν τὰ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα ἐκκλησιαστικά δικαιώματα.

Ἡ Σύνοδος προσεκάλεσε τὸν Ἐπίσκοπον Εὐβοίας εἰς ἀπολογία του. Ὅθεν ἀναγνοῦσα τὴν ἀπολογία αὐτοῦ και τὸν ἀπὸ 24 Ἀπριλίου συναπτόμενον κατάλογον τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐπαρχοῦ Χαλκίδος ὑπαγομένων χωρίων παρατηρεῖ διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἔγγραφου τοῦ Ἐπαρχοῦ Καρυστίας και καὶ τοῦ καταλόγου τοῦ Νομαρχοῦ Εὐβοίας διότι κατὰ μὲν τὸν πρῶτον ἡ Βάθια και τὰ περίεξ αὐτῆς χωρία ὑπάγονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας, κατὰ δὲ τὸν δεύτερον εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Χαλκίδος, τὸ ὁποῖον ὑποβάλλει τὴν Σύνοδον εἰς θέσιν παντελοῦς ἀγνοίας περὶ τοῦ πρακτέου.

Ὅθεν ἡ Σύνοδος λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἐκ τούτου ἐξαιτεῖται παρὰ τῆς Β. ταύτης Γραμματείας τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς ταύτης, διὰ νὰ δυνηθῇ ἐπομένως νὰ εὔρη τὴν μεταξὺ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δύο Ἐπισκόπων πηγάσασιν ἀφορμὴν διενέξεως και ν' ἀποφασίσῃ τὰ περὶ τούτου ἐν δέοντι.

Τὰ μέλη

- † Ὁ Κορίνθου Κύριλλος Πρόεδρος
- † Ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος
- † Ὁ Βοιωτίας Παῖσιος
- † Ὁ Ἀργολίδος Κύριλλος
- † Ὁ πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς»

Ἀνεξαρτήτως ὁμοῦς τῆς ἀπαντήσεως τῆς Γραμματείας, ἡ ὁποία πιστεύομεν, ὅτι θὰ ἦτο εὐνοϊκὴ μᾶλλον διὰ τὸν Εὐβοίας, ἢ διὰ τὸν Καρυστίας, καθ' ὅσον ἡ διαμφισβητούμενη αὐτῇ περιφέρεια εἶναι πλησιεστέρα πρὸς τὴν Χαλκίδα ἢ πρὸς τὴν Κάρυστον, ὡς ἡμεῖς τοῦλάχιστον γνωρίζομεν, ἐφεξῆς δὲν παρουσιάσθη διενέξις μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὁμόρων Ἀρχιερέων εἰς τὸ ὑπ' ἐξέτασιν θέμα.

† Ὁ Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΖΩΜΕΝ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΙΚΑ

“ΟΥΚ ΕΠ’ ΑΡΤΩΙ ΜΟΝΩΙ.”

‘Ο κόσμος είναι πολύ αρχαίος, όπως μας διδάσκουν ή Γραφή και ή ‘Ανθρωπολογία. ‘Αλλά, παρ’ όλην τήν αρχαιότητά του, δέν έχει μάθει ακόμη τά πλέον ζωτικά μυστικά τής ζωής. “Ε-χομεν φθάσει σήμερον εις μίαν εποχήν πού ή γνώσις έχει πολύ πληθυνθή και πού οι άνθρωποι νομίζουν ότι κατέχουν μίαν σοφίαν ή ό-πειά περνά τήν των αρχαίων. ‘Αλλά, με όλην τήν καυχησιολογικήν έπιστημοσύνην μας, πρέπει να δημολογήσωμεν ότι δέν ξέρομεν πώς να ζήσωμεν.

Είς κανέν σημείον ανθρωπίνης ύπαρξεως δέν έχει έξασφαλίσει ό άνθρωπος τά ιδεώδη τής άρετής και τής πραγματικής ύπεροχής. ‘Εμβαινομεν εις τούς ί. ναούς όπου έχομεν κάθε λόγον να περιμένωμεν να εύρωμεν εις τό εκκλησιασμα πλήρη ένότητα, άρμονίαν και δικαιοσύνην και, άντ’ αυτών, εύρίσκομεν διαφοράς, διαφωνίας και παρεξηγήσεις. Πηγαίνομεν εις τό σπίτι όπου θά έπρεπε να ίδωμεν ακμάζουσαν τήν άφιλαυτίαν και τήν αγάπην, και, άντ’ αυτών, βλέπομεν άπιστίαν, έριδας και δάκρυα. “Ανθρωποι του έμπορίου και τής βιομηχανίας, εις τήν θρησκείαν και εις τά πολιτικά, εις τά έργοστάσια και εις τās νομοθετικές αίθούσας, άντι να εργάζονται μαζί ευτυχισμένα και άρμονικά διά τήν προαγωγήν του κοινου καλου των, συχνά ανταγωνίζονται ό ένας τόν άλλον με πονηρίας και ύβρεις. ‘Η αίτία; Οι άνθρωποι δέν έχουν μάθει ακόμη τό πλέον ζωτικόν από όλα τά μαθήματα: τό μυστικόν του πώς να ζουν μαζί με ευτυχίαν και με αγάπην.

‘Εάν κοιτάξωμεν ειλικρινά τόν έαυτόν μας —τόν έγωισμόν μας, τήν πονηρίαν μας, τήν ύποκρισίαν μας—θά καταληφθώμεν άπό άπισιοδοξίαν (διά τήν μη μεταχειρισθώ βαρυτέραν λέξιν). ‘Υποβλέπομεν ό ένας τόν άλλον, βαδίζομεν ό καθείς τόν ιδικόν του δρόμον, κάμνομεν τό παν διά να υπερισχύσωμεν εις βάρος του πλησίον μας. Δι’ αυτό σήμερον έχομεν προβλήματα πού είνε δυσκολώτερα από κάθε άλλην, προηγούμενην, φοράν.

Και πώς προσπαθούμεν να λύσωμεν τά προβλήματα αυτά; “Οχι με σταθερόν τρόπον, αλλά με συμβιβασμούς προσωρινούς και όχι ήθικούς. ‘Αντιμετωπίζομεν τās κρίσεις όχι με σύνεσιν, αλλά με άνοησίαν, όχι με θάρρος, αλλά με δειλίαν, όχι με άκεραιότητα και τιμήν, αλλά με άπιστίαν και νεποτισμόν. Τά πράγματα φωνάζουν διά δικαιοσύνην, δι’ ανθρωπισμόν, δι’ αγνότητα, και ήμεεις άπαντώμεν με έχθρότητα, με άδιαφορίαν και με πονηρίαν.

Κτίζομεν επάνω εις θεμέλια με άμμον, και κατόπιν άπορούμεν διατί τό κτίριον πού προσ-

παθούμεν να ύψώσωμεν δέν ήμπορεί να σταθί. Τρέφομεν τούς ανθρώπους με δηλητήρια ανισότητος και κατεργαριάς, και κατόπιν άπορούμεν διατί δέν έχουν οι άνθρωποι ήθικά έλατήρια. Σπείρομεν ακάνθας άδικίας, και έπειτα άπορούμεν διατί θερίζομεν μίση και άνησυχίας.

‘Η θεμελιώδης δηλ. αίτία τής σημερινής δυσκολίας είνε ότι δέν έχομεν ακόμη μάθει πώς να ζώμεν. ‘Η έπιστήμη έχει γίνει θεός μας, ό ύλισμός έχει θεωρηθή ως τό ύπατον αγαθόν μας. ‘Αντι να ζητώμεν τόν Θεόν και τήν βασιλείαν Του και να έχωμεν άπόλυτον έμπιστοσύνην εις τήν ύπόσχεσίν Του ότι τά αγαθά τής γής θά προστεθούν εις ήμας, έζητήσαμεν πρώτον τά υλικά και έφήμερα πράγματα του κόσμου τούτου. Λησμονήσαντες τόν Θεόν, έχομεν συνάμα λησμονήσει και τά ανώτερα, τά πραγματικά μας, συμφέροντα και έθέσαμεν τόν έαυτόν μας όχι εις κέρδος, άλλ’ εις αιώνίαν ζημίαν.

‘Αντι να λατρεύσωμεν τόν Θεόν, ό ‘Οποίος έκαμε τόν ουρανόν και τήν γήν, έδώκαμεν τόν μεγαλύτερον σεβασμόν προς τά πράγματα, τά όποια έχουν γίνει από τά χέρια μας. ‘Αντι να δώσωμεν τά αυτιά μας εις τόν Θεόν, τά έχομεν δώσει εις τά λόγια των ανθρώπων. ‘Αντι να υπάγωμεν εις τόν Χριστόν δι’ όρθήν κατανόησιν του τρόπου τής ζωής, έχομεν θέσει εμπρός από τό κάθε τι τά έγωϊστικά μας συμφέροντα.

Αί μέθοδοι μας είνε πολύ μακράν από τās μεθόδους του Διδασκάλου, ό ‘Οποίος, όταν ήτο πεινασμένος και υπό μεγίστην σωματικήν ανάγκην και έδοκιμάσθη από τόν πειρασμόν διά να χρησιμοποιήση τās δυνάμεις Του χάριν προσωπικών ώφελημάτων διατάσσων όπως οι λίθοι γύρω γίνουν άρτοι, περιεφρόνησε τήν ύπόδειξιν με τās άθανάτους λέξεις: «γέγραπται ούκ επ’ άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος, άλλ’ επί παντι ρήματι έκπορευομένω διά στόματος Θεου» (Ματθ. 4,4).

Εις αυτάς τās λέξεις του Κυρίου μας, αγαπητοί, θά εύρεθί ή απάντησις εις τά έρωτήματά μας και ή λύσις εις τά πολλά πειστικά προβλήματα μας. “Όταν θελήσωμεν να μάθωμεν ότι ή ζωή εξαρτάται όχι μόνον από τόν άρτον, αλλά κυρίως από τούς λόγους και τήν σοφίαν του Θεου, τότε άμέσως θά μάθωμεν και τό μυστικόν τής ζωής. “Όταν ό άνθρωπος, κληρικός ή λαϊκός, άνδρας ή γυναίκα, μικρός ή μεγάλος, άποφασίση να βάλη τόν Θεόν πρώτα, τότε θά ίδη ότι τά προβλήματα τής γής θά λυθούν μόνα των. Τότε θά εύρη ειρήνην, ευτυχίαν και ασφάλειαν.

GERMANOS POLYZΩ·Ι·ΔΗΣ

Columbus, O.

‘Επίσκοπος Νύσσης

* Ού δεί διαβολής καταφρονείν, ούδ’ αν σφόδρ’ ή.

* Πλούτος πολλών επικάλυμ’ έστι κακών.

* Περί χρημάτων λαλείς άβεβαίου πράγματος.

BATIKANON ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ *

Α'

Ἡ μέχρι τοῦδε στάσις τοῦ Βατικανοῦ.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 7 φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» τῆς 1-4 1950 ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ στροφή τῆς Ρωμαιοκαθολ. Ἐκκλησίας» περισπουδαστον ἄρθρον τοῦ σ. Μητροπολίτου Θυατείρων, μεθ' ὃ ἐπηκολούθησε σειρά ἄρθρων σχετικῶν τοῦ συναδέλφου κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, ὡς καὶ ἄρθρον τοῦ ὑποφαινομένου ἐν τῇ «Καθημερινῇ» τῆς 11-5-1950. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα, τὸ σπουδαῖον τοῦτο θέμα πᾶν ἄλλο ἢ ὡς ἐξηγητὴν μόνον δύνανται νὰ θεωρηθῇ παρ' ἡμῖν, καθ' ὅσον τὸ ἔγγραφο τοῦ Βατικανοῦ, δι' οὗ ἐχαράσσετο ἡ νέα γραμμὴ τῆς τακτικῆς τοῦ Βατικανοῦ, «καρπὸς ὄν μακρᾶς μελέτης τῆς Congregatio τοῦ S. Officii καὶ συνεννοήσεως μετὰ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἐπισκόπων πανταχοῦ τοῦ κόσμου, ἀξίζει νὰ τύχη ἐπιμελοῦς μελέτης παρὰ τῶν ἀρχῶν πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν», ὡς παρετήρησεν ὀρθῶς ὁ διαπρεπὴς τοῦ Chichester ἐπίσκοπος, καὶ ἐπομένως καὶ παρὰ τῶν ὀρθοδόξων, καὶ διὰ τὰ μελετηθῆναι πρέπει νὰ δημοσιευθῇ ὀλόκληρον ἐν ἐλληνικῇ μεταφράσει ἢ νὰ γίνῃ εὐρυτάτη αὐτοῦ περίληψις καὶ ἀνάλυσις. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔργον καὶ προβαίνομεν, συμφῶνως πρὸς τὴν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ ἡμῶν δοθεῖσαν ὑπόθεσιν, νομίζοντες ὅτι ἐπιτελοῦμεν καθήκον πρὸς τε τὴν ἀγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὴν ἱεράν ὑπόθεσιν τῆς συνεννοήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Πρὸς κατανόησιν ὅμως τοῦ ἐγγράφου τούτου εἶναι ἀπαραίτητος ἡ πρόταξις ὀλίγων τινῶν περὶ τῆς μέχρι τοῦδε στάσεως τοῦ Βατικανοῦ ἐναντι τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Ἡ στάσις αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς *λίαν ἐπιφυλακτικῆ*, πάντως δὲ οὔτε ἀπολύτως ἀρνητικῆ οὔτε ἀδιάφορος, ὅπως ἀποδεικνύει πρὸς τοῖς ἄλλοις ἢ πρὸς τὴν εἰρημένην κίνησιν συμπάθεια πολλῶν καὶ ἐγκρίτων ρωμαιοκαθολικῶν, καὶ διὸ καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς ἀνεπισήμους συναντήσεις μεθ' ἑτεροδόξων, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ ἀποστολὴ παρατηρητῶν εἰς τὰ μεγάλα οἰκουμενικὰ συνέδρια. Αἱ φιλοοικουμενικαὶ συμπάθειαι καὶ αἱ μετὰ τῶν οἰκουμενικῶν κύκλων συναντήσεις καὶ ἀλληλογραφίαι ἐκορυφώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνακωχὴν. Ἄλλ' ἀφ' ἑνὸς τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπερβολαί τινες καὶ ἐν γένει λάθη τινὰ συμβαίνοντα πρὸ παντὸς εἰς τὰ μεγάλα συνέδρια τῆς ὀργανώσεως Faith and Order, οἷα ἦσαν ἢ εἰς αὐτὰ συμμετοχὴ τῆς πανσπερμίας τῶν προτεσταντικῶν αἰ-

ρέσεων, ἢ ἀξίωσις πρὸς δημιουργίαν διὰ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν τῆς μέχρι τοῦδε ἀνυπάρκτου δῆθεν Una sancta, ἢ ἐξεζητημένη προσπάθεια πρὸς ἔξαρσιν τῶν κοινῶν δογματικῶν σημείων ἐπὶ παραβλέψει τῶν ἀπὸ προτεσταντικῆς ἐπόψεως δευτερευόντων καὶ ἐπουσιωδῶν διὰ χρησιμοποίησεως διφοροῦμένων ἐκφράσεων καὶ ἐσφαλμένων θεωριῶν (Branchestheory κλπ.), ἢ συστηματικὴ καλλιέργεια καθημερινῆς κοινῆς λατρείας τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου, ὁ συμφορμὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν, ἢ ἔλλειψις πάσης κατανοήσεως, ἂν μὴ τι ἄλλο, τῆς ἱστορικῆς προτεραιότητος καὶ ἱεραρχίας τῶν μετεχουσῶν ἐκκλησιῶν, οὕτως ὥστε π. χ. ὁ ἐκ τῶν προέδρων τοῦ οἰκουμενικοῦ συμβουλίου ἐκπρόσωπος τοῦ γεραροῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου νὰ ὑπογράψῃ τελευταῖος, ἐν ἄλλοις λόγοις πάντα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐσκανδαλίζον καὶ σκανδαλίζουσι καὶ τοὺς ὀρθοδόξους, συντέλεσαν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐπιφυλακτικότητος τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας ἐναντι τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Ἡ ἐπιφυλακτικότης αὕτη ἔφθασεν ἐπὶ μὲν Πίου τοῦ ΙΑ' εἰς τὴν διὰ τῆς βούλλας Mortalium animos (6-1-1948) καταδίκην πολλῶν τῶν εἰρημένων παρεκτροπῶν καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰς τὰ μεγάλα ἐνωτικά συνέδρια συμμετοχῆς τῶν καθολικῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν Πάπα εἰς τὴν κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ συνεδρίου τοῦ Ἀμστελοδάμου ἀπαγόρευσιν τῆς συμμετοχῆς ἀκόμη καὶ ἀπλῶν παρατηρητῶν (Monitum S. Officii 5-6-1948). Ἄλλὰ καὶ τὰ μέτρα ταῦτα πᾶν ἄλλο ἐσήμαινον ἢ ἀδιαφορίαν τοῦ Βατικανοῦ πρὸς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν, ὅπως καταφαίνεται ἐκ τοῦ ζηηροτάτου διαφέροντος, μεθ' οὗ παρηκολουθήθησαν καὶ ἐσχολιάσθησαν ἐν τῷ ρωμαιοκαθολικῷ τύπῳ αἱ ἐργασίαι καὶ ἀποφάσεις τοῦ ἐν λόγω συνεδρίου. Ἐν τῷ μεταξύ ὠρίμαζεν ὁσημέραι μετὰ τῶν ἐπισήμων κύκλων τοῦ Βατικανοῦ ἡ ἰδέα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν, τὴν ὅποیان ὠρίμανσιν ἐπέσπευσαν αἱ κρίσιμοι περιστάσεις, ὅφ' ἄς διατελεῖ ἡ χριστιανοσύνη ἐν γένει καὶ οὐχὶ ὀλιγώτερον ἢ ρωμαϊκῆ ἐκκλησία. Προῖον δὲ τῆς ὠρίμανσεως ταύτης εἶναι τὸ ὑπὸ μελέτην βαρυσήμαντον δεκτόν, τὸ δημοσιευθὲν τῇ 28-2 1950 καὶ περιέχον σχετικὰς ὁδηγίας τοῦ περὶ τὸν πάπαν ἀνωτάτου συμβουλίου (Congregatio S. Officii) πρὸς τοὺς κατὰ τόπους ἐπισκόπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Β'

Ἡ νέα στροφή.

Τοῦ ἐγγράφου τούτου προτάσσεται *εἰσαγωγή*, ἐν τῇ ὅποιᾳ παρατηρεῖται ὅτι «ἂν καὶ ἡ Καθολικὴ ἐκκλησία δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὰ οἰκουμενικὰ συνέδρια, οὐχ ἦττον ὅμως οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ παρακολουθῇ μετὰ ζηηροῦ διαφέροντος καὶ δι' ἀκαταπαύστου πραιοσχῆς νὰ βοηθῇ πάσας τὰς προσπαθείας πρὸς ἐπιτυχίαν

* Τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶχε συνταχθῆ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς μελέτης τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου.

τοῦ ἐνθέρμου πόθου τοῦ Κυρίου, ἵνα πάντες οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες «ὡς τετελειωμένοι εἰς ἓν» (Ἰω. ιζ' 23) καὶ συνεχίζει, ὅτι «πάντας τοὺς ἐπιστρέφοντας εἰς αὐτήν, ὡς εἰς τὴν ἀληθινὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐναγκαλίζεται μετὰ μητρικῆς ἀγάπης καὶ ὅτι ἐπομένως τυγχάνουν τῆς πλήρους ἐγκρίσεως καὶ προαγωγῆς πάντα τὰ σχέδια καὶ αἱ ἐγκρίσει τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς γενόμεναι προσπάθειαι εἴτε πρὸς διδασκαλίαν τῶν θελόντων νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἴτε πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ καρτισμοῦ τῶν ἤδη ἐπιστρεψάντων» ἀκολουθῶς δ' ἐκφράζεται ἡ ἱερά ἐν Κυρίῳ χαρὰ τῶν τέκνων τῆς ἀληθινῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ ἔξω τῆς ἐκκλησίας ταύτης ὁσημέραι αὐξάνοντι πόθῳ τῆς ἐπανενώσεως τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων καὶ ἐπαινοῦνται αἱ παντοδαπαὶ ἀπόπειραι τῆς ἐπανενώσεως μετὰ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας τῶν ἔξω αὐτῆς εὐρισκομένων, προσπάθειαι, αἴτινες, καίπερ ἐλαυνόμεναι ὑπὸ εὐγενεστάτων ἐλατηρίων δὲν στηρίζονται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὀρθῶν ἀρχῶν καὶ δὲν εἶναι ἀπηλλαγμέναι ἰδιαιτέρων κινδύνων. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνωτάτη Congregatio τοῦ S. Officii, «τῆς ὁποίας καθήκον εἶναι ἡ διατήρησις τοῦ θησαυροῦ τῆς πίστεως ἀλωβήτου καὶ ἡ προάπτισις αὐτῆς», προάγεται νὰ ὑπομνήσῃ καὶ διατάξῃ τὰ ἔξῃς, συγκεντρούμενα εἰς τὰ ἐπόμενα ἑπτὰ κύρια σημεῖα.

1) Ἐφιστάται ὅλη ἡ προσοχὴ τῶν ἐπισκόπων, ὅπως ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τοῦ ἔργου τούτου καὶ συνετῶς προάγωσι καὶ κατευθύνωσιν αὐτό, ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀναζητούντων τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀληθινὴν Ἐκκλησίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς προφύλαξιν τῶν πιστῶν ἀπὸ τῶν εὐκόλως ἀνακυπτόντων ἀπὸ τῆς κινήσεως ταύτης κινδύνων. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ὀφείλουσιν οἱ ἐπίσκοποι νὰ παρακολουθήσωσιν ὁλοσχερῶς τὴν ἐν ταῖς διοικήσεσιν αὐτῶν σχετικὴν κίνησιν, διορίζοντες ἱερεῖς ἱκανοὺς πρὸς τοῦτο, οἵτινες, πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς ὁδηγίας τῆς ἀγίας ἔδρας (ἀπαριθμοῦνται αἱ μέχρι τοῦδε ἐγκύκλιοι καὶ τὰ δεκρέτα αὐτῆς), θὰ ἀναφέρωσιν εἰς τεταγμένους καιροὺς τὰ γινόμενα. Θὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ θὰ μελετῶσιν ἐπιμελῶς πᾶν ὅ,τι σχετικὸν πρὸς τὴν κίνησιν ταύτην γράφεται εἴτε ὑπὸ καθολικῶν εἴτε ὑπὸ ἑτεροδόξων καὶ θὰ ἰδρῶσιν γραφεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ μὴ καθολικοὶ θὰ δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται, ὅπως συμβουλευθῶσι περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας.

2) Παρέχονται εἰς τοὺς ἐπισκόπους σαφεῖς περὶ τῶν μεθόδων τῆς ἐργασίας ὁδηγίαι, τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ πιστὴ τήρησις. Πρὸ παντὸς ἐπιβάλλεται ἡ ἐπαγρύπνησις τῶν ἐπισκόπων, «ἵνα μὴ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι πρέπει νὰ δίδεται προσοχὴ μάλλον εἰς τὰ συνδέοντα παρὰ εἰς τὰ χωρίζοντα τοὺς χριστιανοὺς, ἀναπτυχθῇ ἐπικίνδυνος ἀδιαφορία, μάλιστα παρὰ προσώπων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε καλῶς κατατετοπισμένα θεο-

λογικῶς καὶ σταθερὰ ἐν τῇ θρησκευτικῇ τῶν ζωῇ». Τονίζεται δὲ ὅτι «ἀπαιτεῖται προσοχὴ, ἵνα μὴ ἡ καθολικὴ διδασκαλία ἐξ εἰρηνικῆς τινος διαθέσεως, διὰ συγκριτικῆς ἐξετάσεως καὶ διὰ προοδευτικῆς ἰσοπεδώσεως τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν ὁμολογιῶν, προσαρμόζεται πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἑτεροδόξων κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ὑπόκειται εἰς βλάβην ἡ καθαρότης τῆς καθολικῆς διδασκαλίας καὶ εἰς συσκοτισμὸν τὸ οἰκεῖον καὶ βέβαιον αὐτῶν νόημα». «Οἱ ἐπίσκοποι θὰ πρέπει νὰ ἀπομακρύνωσι τὸν τρόπον ἐκείνον, διὰ τοῦ ὁποῦ προκαλοῦνται ἐσφαλμέναι ἀντιλήψεις καὶ ἀπατηλαὶ ἐλπίδες. Θὰ πρέπει π. χ. νὰ ἀποφεύγωνται ἐκφράσεις, οἵαι εἶναι ὅτι τὰ λεγόμενα ἐν ταῖς παπικαῖς ἐγκυκλίωσι περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἀποκεχωρισμένων χριστιανῶν κλπ. δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκλαμβάνωνται ἐν σοβαρᾷ ἐννοίᾳ, διότι δῆθεν δὲν ἀποτελοῦσι πάντα τὰ ἐν ταῖς ἐγκυκλίωσι λεγόμενα δόγματα πίστεως, ἢ, ὅπερ τὸ χειρότερον, ὅτι ἡ Καθολικὴ ἐκκλησία δὲν ἔχει τὸ πλήρωμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ὅτι ὀφείλει νὰ μάθῃ καὶ ἀπὸ ἄλλων ὁμολογιῶν. Ἡ καθολικὴ λοιπὸν διδασκαλία πρέπει νὰ ἐκιδεῖται καὶ ἐξηγητῆται ἐν ὅλη αὐτῆς τῇ ἐκτάσει καὶ ἐν ὅλη τῇ καθαρότητι αὐτῆς. Ὅ,τι διδάσκει ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῆς δικαιοσύνης, περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος, περὶ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Πάπα, περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν κεχωρισμένων εἰς τὴν ἀληθινὴν ἐκκλησίαν, ὡς τῆς μόνης ὁδοῦ πρὸς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, πάντα ταῦτα δὲν πρέπει νὰ παρακάμπτωνται διὰ τῆς σιωπῆς, ἢ νὰ ἐπισκοτιζῶνται διὰ διαφορῶν ἐκφάσεων. Βεβαίως θὰ λέγῃ τις εἰς τοὺς ἑτεροδόξους, ὅτι ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν θὰ στερηθῶσι παντὸς ἀγαθοῦ ἐνεργηθέντος ἐν αὐτοῖς διὰ τῆς θείας χάριτος, ἀλλ' ὅτι πάντα ταῦτα διὰ τῆς ἐπιστροφῆς θὰ εὕρωσι τὴν πληρωσιν καὶ τελείωσιν αὐτῶν. Ἄλλ' ὅμως δὲν θὰ ἐπιτρέπεται νὰ ἐκθέτῃ τις οὕτω τὰ πράγματα, ὥστε νὰ προκαλῆται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν προσφέρουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κάτι, τοῦ ὁποῦ ἐστερεῖτο αὐτὴ μέχρι τοῦδε».

3) Ὡς πρὸς τὰς μεικτὰς συνεδρίας καὶ συζητήσεις μεταξὺ καθολικῶν καὶ μὴ καθολικῶν, ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα ἐπαγρύπνησις τῶν ἐπισκόπων. «Βεβαίως παρέχεται οὕτως ἡ ποθητὴ εὐκαιρία εἰς τοὺς καθολικοὺς νὰ διαφωτίσωσι τοὺς ἑτεροδόξους περὶ τῆς καθολικῆς διδασκαλίας, ἐξ ἄλλου ὅμως συνεπάγεται δι' αὐτῶν ὁ σοβαρὸς τῆς ἀδιαφορίας κίνδυνος. Ἐπὶ τούτῳ ἀπαιτεῖται καλὴ διεύθυνσις τῶν συνεδρίων τούτων καὶ ἡ εἰς αὐτὰ ἀποστολὴ ἱερῶν ἰδιαιτέρως καὶ πρεπόντως παρεσκευασμένων νὰ διδάξωσι καὶ ὑπερασπίσωσι τὴν καθολικὴν διδασκαλίαν, τῶν δὲ πιστῶν ἢ συμμετοχῆ θὰ ἐπιτρέπηται μόνον κατόπιν ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, παρεχομένης μόνον εἰς ἐκείνους, περὶ ὧν ὑπάρχει ἡ ἀσφάλεια, ὅτι εἶναι

καλῶς δεδιδαγμένοι τὰ τῆς πίστεως καὶ εἶναι σταθεροὶ ἐν αὐτῇ». Ταῦτα ὁμῶς ἰσχύουσι μόνον περὶ τῶν συναντήσεων ἐκεῖνων, διὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχουσιν ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, ἢ ὅπου ὑπάρχει κίνδυνος εἰδικός, πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια ἀπομακρύνσεως τῶν πιστῶν ἀπὸ τοιούτων συνεδριάσεων. Εἰδικώτερον δ' ὡς πρὸς τὰ μεγάλα τοιούτων εἶδους συνέδρια, «ἐπειδὴ, ὡς ἡ πείρα διδάσκει, ἀποφέρουσιν ὀλίγους καρποὺς καὶ γενικῶς εἶναι μᾶλλον ἐπικίνδυνα, δὲν πρέπει νὰ ἐγκρίνῳνται, εἰ μὴ μόνον κατόπιν αὐστηρᾶς τῶν πραγμάτων ἐξετάσεως. Εἰς δὲ τὰς θεολογικὰς συζητήσεις μεταξὺ καθολικῶν καὶ μὴ καθολικῶν δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀποστέλλωνται εἰ μὴ μόνον ἱερεῖς, κατάλληλοι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην διὰ τῆς θεολογικῆς τῶν μαθησεως καὶ διὰ τῆς σταθερᾶς τῶν προσκολλησεως εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διατεταγμένους ἀρχὰς καὶ ὁδηγίας».

Καὶ ἵνα μὴ νομισθῇ, ὅτι τὸ Βατικανὸν ἀφήκε κατὰ μέρος τὰς προγενεστέρας του σχετικὰς παραγγέλιας, τονίζεται ἐν τῇ § 4 τοῦ μετὰ χειρὸς ἐγγράφου, ὅτι, προκειμένου περὶ τῶν μνημονευθεισῶν μεικτῶν συναντήσεων καὶ συζητήσεων, δημοσιῶν τε καὶ ἰδιωτικῶν, ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 5-6-1948 αὐστηροῦ μηνύματος τῆς αὐτῆς Congregatio, σὺν τῇ προσθήκῃ, διὰ τὴν διοργάνωσιν τῶν συναντήσεων τούτων ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀρχῆς καὶ ἐφεξῆς ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς συμμόρφωσιν πρὸς τὰς παραγγέλιας ἐκεῖνας ὠρισμέναι διαφωτιστικαὶ ἐκατέρωθεν ὀμιλῆαι καὶ δὴ καὶ αἱ μεικταὶ ἐκεῖναι συνδιασκέψεις, «τῶν ὁποίων θέμα εἶναι ὁ συνασπισμὸς τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἀρχῶν τοῦ φυσικοῦ δικαίου καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐναντίον τῶν συνησιμῶν ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ, ἢ ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὕψους τάξεως τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων». Δὲν παραλείπεται δ' ὁμῶς οὐδὲ ἐνταῦθα ἡ ὑπόμνησις, ὅτι καὶ κατὰ τὰς συνδιασκέψεις ταύτας ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς καθολικοὺς ἢ ἀποδοχὴ διδασκαλιῶν ἀσυμβίβαστων πρὸς τὴν θεῖαν ἀποκάλυψιν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν τοπικῶν συναντήσεων καὶ συζητήσεων τῶν ὑποκειμένων εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀποφάσεως τῆς 5-6-1948, παρέχεται εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἐπισκόπους ἐπὶ μίαν τριετίαν ἢ ἐξουσιοδότησις τῆς χορηγίας τῆς σχετικῆς ἀδείας τῆς ἀγίας Ἐδρας ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους: α) Ἀποφυγὴ τῆς συμμετοχῆς εἰς κοινὴν λατρείαν. β) Αἱ συζητήσεις θὰ διατελῶσι ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψὴν καὶ καθοδήγησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, καὶ γ) ἔτησίαι λογοδοσία πρὸς τὴν S. Congregatio τοῦ S. Officii περὶ τῶν συνδιασκέψεων τούτων καὶ περὶ τῆς ἐξ αὐτῶν κτηθείσης πείρας. Προκειμένου δ' ὁμῶς περὶ ἐθνικῶν καὶ διεθνῶν συνδιασκέψεων ἀπαιτεῖται ἐκάστοτε ἡ προηγούμενη ἄδεια τῆς ἀγίας Ἐδρας, δηλοῦμένων εἰς τὴν σχετικὴν αἴτησιν τῶν

ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τουρκοκρατίας καὶ μετ' αὐτὴν ἐξηκολούθησεν ἡ δυσπιστία καὶ ἀντίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ πάσης φιλενωτικῆς ἢ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, κατακτητικῆς καὶ προσηλυτιστικῆς ἐνεργείας καὶ προσπάθειας τῆς Ρώμης πρὸς διεσθυσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνατολῇ, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς αὕτη ἐπεδίωξε καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον, καὶ δὴ καὶ ἐν μέσαις Ἀθήναις, ἐπιδιώκουσα διὰ διαφόρων θεμιτῶν καὶ ἀθεμιτῶν μέσων, μάλιστα δὲ διὰ δολίων ἐπιβουλῶν καὶ θρησκευτικοπολιτικῶν ἀναμιξεων καὶ ἐπιδιώξεων ἐν μέσῳ

..... συζητητέων θεμάτων καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ὀμιλητῶν καὶ ἀπαγορευομένης τῆς συμμετοχῆς καθολικῶν εἰς τὴν προπαρασκευῆν τῶν συνεδρίων τούτων, ἄνευ τῆς προηγούμενης ἀδείας τῆς ἀγίας Ἐδρας.

Ἐν τῇ § 5 δηλοῦται ρητῶς ὅτι «ἀπαγορεύεται ἡ συμμετοχὴ εἰς κοινὴν λατρείαν καθολικῶν καὶ μὴ καθολικῶν κατὰ τὰς μεικτὰς συναντήσεις, ἐξαιρέσει τῆς ἀπαγγελίας τῆς Κυριακῆς προσευχῆς ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τῆς συνδιασκέψεως, ἢ ἄλλης τινὸς προσευχῆς ἐγκεκριμένης ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐν τῇ § 6 ὑποδεικνύεται ὅτι, ἂν καὶ ἡ ἐκτέλεσις καὶ διεύθυνσις τῆς ἐργασίας ταύτης εἶναι ἔργον τῶν ἐπὶ μέρους ἐπισκόπων, σκόπιμος εἶναι καὶ ἡ ἐπὶ τούτῳ συνεργασία πλειόνων ἐπισκόπων. Τέλος ἐν τῇ § 7 ὑποχρεοῦνται καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μοναχικῶν ταγμάτων νὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ μεριμνῶσι περὶ τῆς πιστῆς τηρήσεως τῶν παραγγελιῶν τούτων ὑπὸ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν μοναχῶν. Ἐν κατακλείδι δὲ τονίζεται ὅτι «τὸ μεγαλειώδες ἔργον τῆς ἐπανενώσεως πάντων τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ αὐτῇ πίστει καὶ τῇ ἀληθινῇ Ἐκκλησίᾳ θὰ πρέπει νὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐν τῶν σπουδαιωτάτων καθηκόντων τῆς ὄλης ποιμαντορίας καὶ ἀντικείμενον τῆς ἐπιμόνου προσευχῆς πάντων τῶν πιστῶν» καὶ ἐπὶ τούτῳ ἀναδεικνύεται ἡ ἀνάγκη τῆς τε διαφωτίσεως τῶν πιστῶν διὰ ποιμαντορικῶν ἐπιστολῶν περὶ τῶν ζητημάτων τούτων καὶ περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐν λόγῳ ἐκκλησιαστικῶν παραγγελιῶν, καὶ τῆς γονιμοποιήσεως τῶν προσπαθειῶν τούτων διὰ τῆς προσευχῆς τῶν ἱερέων καὶ μοναχῶν καὶ ἐν τέλει δηλοῦται, ὅτι «πάντες πρέπει νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι οὐδὲν ἄλλο διανοίγει τόσον δραστηρίως τὴν ὁδὸν τῶν πεπλανημένων πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὅσον ἡ πίστις τῶν καθολικῶν πιστῶν ἢ διὰ ὑψηλῆς ἠθικῆς ζωῆς ἐνεργουμένη».

Ἐπιτελεῖται τὸν Γ': Κρίσεις ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

των ὀρθοδόξων λαῶν, διὰ τῶν Ἰησοῦϊτῶν καὶ τῶν ἄλλων μοναχικῶν ταγμάτων καὶ πρακτόρων αὐτῆς, διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, μοναστικῶν, ἐκπαιδευτικῶν, φιλανθρωπικῶν καὶ λοιπῶν ἰδρυμάτων αὐτῆς, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς δολίας προσηλυτιστικῆς μεθόδου τῆς «Οὐνίας», διὰ τῆς ὁποίας οἱ λεγόμενοι «Οὐνίται» κληρικοί περιάγουσι «γῆν καὶ θάλασσαν ποιῆσαι ἓνα προσηλύτον»¹ ὀρθόδοξον, ἀσκοῦντες διὰ μέσων ἥκιστα χριστιανικῶν τὸν ἀντιευαγγελικὸν προσηλυτισμὸν χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ἀντὶ πορευθέντες νὰ μαθητεύσωσι «τὰ ἔθνη»².

1. Ματθ. 23, 15.

2. Ματθ. 28, 19. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ ἰδρύθησαν ὑπὸ μὲν τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ' (1579—1585) ἡ *Congregatio de rebus Graecorum*, ὑπὸ δὲ τοῦ Πίου Θ' τῷ 1662 ἡ *Congregatio de propaganda fide pro negotiis ritus orientalis*, καὶ ὑπὸ τοῦ Βενεδίκτου ΙΕ' τῷ 1917 ἡ μέχρι σήμερον δρῶσα *Congregatio pro Ecclesia Orientali*. Ἐπὶ πλέον ὡς ἀρμόδιον πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπίσης σκοπὸν ὄργανον ἵδρυσεν ὁ Πάπας Γρηγόριος ΙΕ' τῷ 1622 ἐν Ῥώμῃ τὴν ἔκτοτε ἐπιτυχῶς δρῶσαν *Congregatio de propaganda fide*, ὡς ἔργον τῆς ὁποίας ἔταξε τὴν ἐξάπλωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν Ἀνατολὴν ὡς εἰς *Ecclesiam in partibus infidelium*! «Ὡστε μεταξὺ τῶν ἀπίστον δὲν ἐδίστασαν ὁ Πάπας ἐκεῖνος καὶ οἱ Ἰησοῦϊται νὰ συγκαταριθμῶσιν καὶ τοὺς ἐν τῷ Τουρκικῷ κράτει ἀρετικούς καὶ σχισματικούς Ἕλληνας, οἵτινες, ὡς ἀναγράφεται ἐν τῷ ἐπισήμῳ ἰδρυτικῷ ἐγγράφῳ, «κείνται νῦν ἐν καταστάσει βλακειᾶς, ἀνέλαιβον δὲ σχεδὸν τὴν φύσιν τῶν θηρίων, καὶ διατηροῦνται μόνον ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸς πληθυσμὸν τῶν κατοίκων τοῦ ἔδου χάριν τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ». Παρὰ Α. Δ. Κυριακῶ, μν. ἔ. τ. Γ' σ. 113)4: «Si enim mentis nostrae aciem convertimus ad innumerabilem populorum multitudinem jam tot saeculis Aganorum impurissima dementia captam insanique errori, ac mendacii tenebris obcoecatam, miseratione commoverunt viscera nostra, cernentes tam multis et variis coelestibus donis olim celebres nationes per ignorantiam et pestilentis persuasionis stuporem humanitatem in bestiarum naturam fere mutasse atque ad aeterno incendia diaboli et angelis suis parata ali ac propagari». Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ μετὰ τοῦ Κ. Α. Γερμισσεν, ὅτι ὑπὸ τὴν *Congregatio de propaganda fide* «untersteht das «Päpstliche Werk der Glaubensverbreitung» und das «Werk des heiligen Petrus» für Heranbildung eines einheimischen Klerus in den Missionsländern» (μν. ἔ. σ. 137), ἐκ παραλλήλου δὲ δρᾶ πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνον καὶ ἡ *Congregatio pro Ecclesia Orientali*, ἥτις «leitet die wichtigen Arbeiten an der Union des Ostens» (αὐτόθι), ἐννοεῖται οὐχὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ ἐννοία τῆς λέξεως «ἐνωσις», ἀλλ' ὑπὸ τὴν παπικὴν ἀντίληψιν τῆς «ὑποταγῆς» τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς. Ὡς γνωστὸν, ὅπως ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, τοιοῦτοτρόπως καὶ παλαιότερον οἱ ἀποσταλέντες ὑπὸ τῆς *Congregatio de propaganda fide* παπικοὶ μισιονάριοι εἰς τὴν Τουρκοκρατούμενην Ἀνατολὴν, συνεχίσαντες μετὰ φανατισμὸν τὸ ἔργον τῶν Σταυροφοριῶν καὶ τῆς Φραγκοκρατίας, διέπραξαν τὰ αὐτὰ καὶ ἐκεῖναι δεῖναι εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων. Βλέπ. Φ. Βαφειδίου, Ἐκκλῆσ. Ἱστορία, τ. Γ' σ. 53 ἐξ. Οὕτως ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Γεράσιμος περιέγραφε τῷ 1775 ὡς ἐξῆς τὰ ἀπὸ μέρους τῶν Λατίνων δεῖναι τῶν ὀρθοδόξων: «Οἶδασι πάντες τοὺς φόνους, τὰς δημεύσεις, τὸν λατικὸν διωγμὸν καὶ τὰς βιαίας ὑπογραφάς, ἐξ ὧν ἡ δυστυχία τοῦ ἡμετέρου Γένους ἐξέλιπον πόλεις, ἀρδῆν ἠφανίσθησαν ἐπαρχίαι· ἔρημοι πάντων τῶν καλῶν ἐγενόμεθα, λιμοκτονοῦμεν δουλεύοντες, κατὰ τοὺς

Ἄλλὰ δυστυχῶς καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῆς ἰδέας

Ἰσραηλίτας, τῷ πληῶ καὶ τῇ πλινθία. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς τῆς Ἐκκλησίας κατάστασις, εἰς ἔσχατον ἀφορώσης κίνδυνον· καὶ εἰ μὴ Θεὸς τάχιον ἐπικουρήσει, ἀδύνατον ἄλλως διατηρηθῆναι. Ὁρῶμεν γὰρ τοῦτον τὸν πόλεμον τῶν πώποτε γεγονότων ὀλεθριώτερον. («Ἐκκλῆσ. Ἀλήθεια» 29 (1909)396). Ὁ «πόλεμος» οὗτος τοῦ Παπισμοῦ ἔνθεν μὲν ἠνάγκασε τὰς αυτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας νὰ λάβωσι θέσιν «προφυλάξεως καὶ ἀμύνης» (πρβλ.: Ἡ περὶ τῶν σχέσεων τῶν αυτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περὶ ἄλλων γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1902, αἱ εἰς αὐτὴν ἀπαντήσεις τῶν ἁγίων αυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀνταπάντησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Κων)πολις 1904.— Πρακτικὰ τῆς προκαταρκτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἁγίων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς συνελθούσης ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὁρει, 8—21 Ἰουνίου 1930, Κων)πολις 1930) ἐναντὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, τῆς μὴ ἐννοούσης ὅτι οὕτως ἐτι μᾶλλον διευρύνει καὶ μεγεθύνει τὸ χωρίζον τὰς δύο Ἐκκλησίας χάσμα, ἔνθεν δὲ ἤρξησε τὴν κατ' αὐτῆς ἀπέχθειαν καὶ ἀντιπατικὴν διάθεσιν τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, καὶ ἰδίως τῶν Ἑλλήνων, ὑπεραμινομένων τῆς ἐαυτὸν ὀρθοδοξίας καὶ ἐθνότητος. Τὴν ἀντιπατικὴν καὶ ἀντιλατινικὴν ταύτην διάθεσιν τοῦ βυζαντινοῦ καὶ τοῦ μετὰ ταῦτα Ἑλληνισμοῦ καθόλου ἀπέδοσαν δυτικοὶ τινες συγγραφεῖς εἰς δεισιδαιμονίαν καὶ φανατισμὸν αὐτοῦ. Ἄλλ', ὡς ὀρθῶς διεπίστωσε καὶ ὁ σοφὸς Κοραῆς, «εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν ταύτην (ἂν ἐγέννησέ ποτε τί καλὸν ἢ δεισιδαιμονία) χρεωστοῦμεν οἱ σημερινοὶ Γραικοὶ τὴν ὑπαρξίν μας. Χωρὶς τὸ εὐτυχέστατον τοῦτο πείσμα τῶν πρὸ ἡμῶν, καὶ ἡ δεισιδαιμονία ἠθελεν αὐξηθῆ ἐπὶ πλέον, καὶ τὰ πολυπληθῆ τάγματα τῶν δυτικῶν μοναχῶν ἔμελλαν νὰ καταβρωμίωσιν τὸ ἔδαφος τῆς ταλαιπώρου Ἑλλάδος, καὶ τὰ Νερωνικά τῆς Ἰερᾶς ἐξετάσεως κριτήρια νὰ φλογίζωσι τοὺς Ἕλληνας, ὡς κατέφλεξαν πολλὰς μυριάδας δυτικῶν, καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία νὰ ὑποταχθῆ ὡς εἰς κεφαλὴν τὸν Πάπαν...». (Α. Κοραῆ, Ἄτακτα, Παρίσιος 1828, τ. Α' σ. κδ'—κε'). Καὶ ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος γράφει: «Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι ἐκ τῆς ἐνώσεως ἠδύνατο νὰ διακινδυνεύσῃ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὅπερ δὲν διεσώθη εἰμὴ διὰ τοῦ χωρισμοῦ αὐτοῦ, καὶ ἰδίως διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τῆς Δύσεως» (μν. ἔ. τ. Δ' σ. 350). Βλέπ. καὶ ἀνωτέρω σ. 287 ἐξ. ὕποσ. 2. Ἀντιθέτως ὁμως ὑπάρχουσιν Ἑλληνικοὶ ἱστορικοὶ συγγραφεῖς, οἵτινες, ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν προκατειλημμένων δυτικῶν θεολόγων καὶ ἱστοριογράφων, καὶ μάλιστα τοῦ Hergenrother, καὶ βάσει τοῦ κρτικοῦ μόνον συμφέροντος κρίνοντες, ὁμιλοῦσι περὶ «βλάβης» καὶ «καταστροφῆς», ἥτις δῆθεν ἐπέηλθεν εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν ἐνεκα τοῦ σχίσματος, ἐνεκα τῆς μωρᾶς φιλοδοξίας τοῦ Κηρουλαρίου¹, ὡς π. χ. ἰσχυρίζεται ὁ Κ. Ἀμαντος (μν. ἔ. τ. Β' σ. 226, 229)30), ἀδικῶν οὕτω καταφῶρος τὸν Πατριάρχην Μιχαὴλ Κηρουλάριον, ὡς πρότερον ἠδίκησεν ἐν πολλοῖς καὶ τὸν Φώτιον ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος (μν. ἔ. τ. Γ' σ. 727 ἐξ.), καίτοι ἐξ ἀντιθέτου ὀνομάζει οὗτος αὐτόθι τὸν Φώτιον «ἀκαταγώνιστον καὶ πολυμήχανον πρόμαχον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῆς ἐθνότητος» καὶ παραδέχεται τὴν «μεγαλοφυΐαν του, μεθ' ἧς ὑπερεμάχησεν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου» (μν. ἔ. τ. Δ' σ. 327). Ἡμεῖς, μολοντί γενικῶς ἀπὸ θεωρητικῆς θεολογικῆς ἐπόψεως θεωροῦμεν τὸ ὑπατιότητι τοῦ ἀσυγκρατήτου Παπισμοῦ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐπὶ ἐνόητος, ἀδελφότητος καὶ ἀγάπης ἐντολήν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς γενόμενον πρόξενον πολλῶν κακῶν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἐν τούτοις εἰδικῶς ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐπόψεως κρίνοντες αὐτὸ φρονούμεν ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ προσγενομένη μικρὰ βλάβη εἰς τὸ Βυζαντινὸν Κράτος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἦτο πρόσκαι-

της οικουμενικότητας αυτής κα' τοῦ ἀπολύτου παπικοῦ πρωτείου, ἔχει χαράξει καὶ μετὰ φανατισμοῦ ἐπιδιώκει δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν γνωστὴν βατικάνειον ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, τὴν συνισταμένην εἰς τὴν καθυπόταξιν καὶ ὑπαγωγὴν ὑπὸ «τὴν τοῦ Πάπα ἄλογον ἀρχήν»¹ καὶ ἐξουσίαν πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ κατὰ προτίμησιν τῶν Ὀρθοδόξων. Ἐντεῦθεν καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει, ἐν τῷ ὁποίῳ διαβιοῦσι περὶ τὰς τρεῖς μόνον δεκάδες χιλιάδων ρωμαιοκαθολικοί², ἐργάζεται πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω πολιτικῆς τῆς, μὴ σεβομένη οὔτε τὴν ἐπίσημον Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τὸ σύνολον σχεδὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οὔτε τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Τοιοῦτοτρόπως παρέχει οὐκ ὀλίγα πράγματα εἰς τὰς ἐπίσημους ἐκκλησιαστικὰς καὶ κρατικὰς ἀρχὰς καὶ σκάνδαλα εἰς τὸν εὐσεβῆ ὀρθόδοξον Ἑλληνικὸν λαόν, ὡς π. χ. συνέβη ἐπ' ἐσχάτων διὰ τῆς ὀνομασίας ρωμαιοκαθολικῶν ἐπισκόπων εἰς μὴ ἀνεγνωρισμένους νόμῳ καὶ ἐπομένως ἀνυπάρκτους λατινικὰς ἐν Ἑλλάδι ἐπισκοπὰς, διὰ τῆς αὐθαιρέτου διατηρήσεως ἐν Ἀθήναις τῶν μὴ ἀνεγνωρισμένων

ρος καὶ ἀσημάντους ἐνώπιον τοῦ ἀπὸ τῆς Ῥώμης μεγάλου κινδύνου νοθείας, ἀλλοιώσεως, ἀφομοιώσεως καὶ ἐξαφανίσεως ἴσως τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῶν δύο τούτων ἀρρήκτους ἐνωθειῶν αἰώνων καὶ ἀνεκτιμῆτων ἐθνικῶν ἡμῶν ἀξιών. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἀνωτέρω κακῶν ἀξιολογικὴ σχέσις εἶναι οἷα περιτοῦ ἢ μεταξὺ τοῦ προοκαίρου καὶ τοῦ αἰώνιου ἢ τοῦ ὑλικοῦ καὶ πνευματικοῦ σχέσις. Οἱ μακροὶ καὶ δενοὶ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ αὐτοτελείας τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀγῶνες τοῦ Φωτίου, τοῦ Κηρουλαρίου καὶ τῶν ἄλλων προμάχων τῆς Ὀρθοδοξίας, ὧν ἡ ὑψίστη σημασία δὲν ἔχει κατανοηθῆ καὶ ἐκτιμηθῆ δεόντως παρ' ἡμῖν, στεφθέντες ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ἀποτελοῦσιν ἀδιαμφισβητῆτως ἀνεκτιμῆτον ὑπηρεσίαν αὐτῶν πρῶτον μὲν πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἔπειτα δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Ἑλληνισμόν, οδτινος ἐξησφάλισαν, διὰ τῆς συνδρομῆς καὶ ἄλλων παραγόντων, τὴν ἱστορικὴν ἐπιβίωσιν καὶ συνέχειαν καὶ ἐνότητά, ὑπερνηκηθέντος τοῦ σοβαροῦ κατ' αὐτοῦ κινδύνου ἐκ μέρους τῶν Λατίνων τότε καὶ τῶν Τούρκων βραδύτερον.

1. Γεράσιμος Ἀλεξανδρείας, ἐνθ' ἄν. σ. 396.

2. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1928 ἐπὶ συνόλου 6.204.684 ἀπογραφέντων ἦσαν χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι 5.961.529, ρωμαιοκαθολικοὶ 35.182, διαμαρτυρόμενοι ἐν γένει 9.003, μουσουλμάνοι 126.017, Ἰσραηλῖται 72.791, λοιπῶν θρησκειῶν 45 καὶ οὐδεμίαν θρησκείαν 117. Κατὰ δὲ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1940 ἐπὶ συνόλου 7.344.860 ἀπογραφέντων ἦσαν χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι 7.090.192, ρωμαιοκαθολικοὶ 29.139, διαμαρτυρόμενοι 6.335, μονοφυσῖται Ἀρμένιοι 16.350, λοιποὶ χριστιανοὶ 504, Μουσουλμάνοι 134.722, Ἰσραηλῖται 67.591, (μειωθέντες συνεπεῖα τῆς χιτλερικῆς θηριωδίας εἰς 10.000 περίπου), λοιπῶν θρησκειῶν 2 καὶ ἄνευ θρησκείας 25. Κατὰ ταῦτα, ἐνῶ κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος οἱ ἑτερόδοξοι καὶ οἱ ἑτερόθρησκοι ἀντεπροσώπευον μόνον 7 καὶ 51 ἐπὶ τοῖς χιλίοις, κατὰ τὸ 1940 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐμειώθη, σήμερον δὲ συνεπεῖα τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου θὰ ἔχη οὗτος ἔτι μάλλον μειωθῆ, καὶ μάλιστα τῶν Ἰσραηλίων, τῶν Μονοφυσιτῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἀρμενίων, τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν κλπ.

τριῶν ἀρχιεπισκόπων αὐτῆς—καθολικοῦ, οὐνίτου καὶ ἄρμενίου—, ὡς καὶ τοῦ ἐπίσης μὴ ἀνεγνωρισμένου ἐπιτετραμμένου αὐτῆς, διὰ τῆς συντηρήσεως διαφόρων προπαγανδιστικῶν ἰδρυμάτων, σχολείων, οἰκοτροφείων, μονῶν κλπ., μὲ δυσαναλόγως μέγα εἰς ἀριθμὸν προσωπικὸν ξένης ὑψηλότητος καὶ μὲ ὀρθόδοξους τροφίμους κατὰ τὸ πλεῖστον κ.τ.τ.¹. Θεωροῦμεν περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἐπιβάλλεται ταχεῖα δι' ἀμοιβαίας συνεννοήσεως καὶ κατανοήσεως διευθετήσεις τῆς ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς καὶ κρατικῆς ἐπόψεως ἀπαραδέκτου ταύτης καταστάσεως, ἣν ἐδημιούργησε παρ' ἡμῖν αὐθαιρέτως τὸ Βατικανόν.

* * *

Ἐξητάσαμεν διὰ βραχέων καὶ εἰς γενικὰς γραμμὰς τὰ κατὰ τὸ σχίσμα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς πρώτης μητρὸς πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς, προσπαθήσαντες νὰ δεῖξωμεν ὅτι αἴτιος τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ ἐγένετο κυρίως ὁ Παπισμὸς, ὅστις ἐπίσης εἶναι αἴτιος καὶ τῆς διαιωνίσεως αὐτοῦ διὰ τε τῶν σταυροφοριῶν καὶ τοῦ ἀκαταπαύστου μέχρι σήμερον ἐπεκατισμοῦ αὐτοῦ εἰς βάρος τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἀλλὰ παρεκτός τῶν προεκτεθεισῶν καθαρῶς ἀνθρωπίνων ἀξιώσεων τῶν ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης περὶ πρωτείου καὶ ἐκκλησιαστικοπολιτικῆς παντοκρατορίας ἢ ἀντικειμενικῆ καὶ ἀπροκατάληπτος ἐξέτασις καὶ κρίσις τῶν γεγονότων τοῦ σχίσματος ἐπιβάλλει ἡμῖν νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι τοῦτο γενικώτερον ὀφείλεται καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ καὶ ποικίλα αἴτια καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς φυλετικὰς, πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς διαφορὰς καὶ ἐπιδιώξεις ἀτόμων τε καὶ λαῶν ἐκατέρωθεν, εἰς τὰς ἀτομικὰς διαφορὰς αὐτῶν καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πνευματικῶν καὶ ψυχολογικῶν ῥοπῶν καὶ τάσεων αὐτῶν, διαφόρως νοούντων καὶ βιούντων τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀτελείας καὶ ἐλλείψεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὴν ἔλλειψιν χριστιανικῆς ἀγάπης, τὴν ἀνθρωπίνην ἁμαρτίαν ὑπὸ τὰς ποικίλας μορφὰς καὶ

1. Βλέπ. Α. Ἀλιβιζάτου, Κράτος καὶ Βατικανόν, ἄρθρον ἐν ἐφημ. «Βῆμα» 1)2. 7. 1947. Γ. Κονιδάρη, Κογκορδάτα καὶ παπικὸν κράτος ἐξ ἐπόψεως ἐλληνικῆς κρατικῆς καὶ καθολικῆς ὀρθοδόξου, ἐν «Ἐκκλησι. Φάρμακ» 47 (1948) 50 ἐξ., 97 ἐξ.—Ἑλλάς, παπικὸν κράτος καὶ κογκορδάτα, ἐν «Ἐκκλησία» 24 (1947) 276 ἐξ. Μητροπολίτου Κερκύρας Μεθοδίου, Ἐγκύκλιος καὶ διαμαρτυρία κατὰ τῶν ἐπιδιώσεων, ἐξορμήσεων καὶ ἐπεμβάσεων τοῦ Ῥωμαιοπαπισμοῦ εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ γενικῶς τὴν Ἑλλάδα, Κέρκυρα 1948.—Ἐπὶ μνημα πρὸς τὴν Σεβ. Ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἀπαξίαντας τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν ἐπεμβάσεων τοῦ Ῥωμαιοπαπισμοῦ, Κέρκυρα 1948. Μητροπολίτου Ζακύνθου Χρυσοστόμου, Αἱ συμπληγάδες, ἄρθρον ἐν «Ἐκκλησία» 24 (1947) 227 ἐξ. Θ. Σπεράντζα, Ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις συμφωνίας μετὰ τὸ Βατικανόν, ἄρθρον ἐν ἐφημ. «Ἐθνος» 23. 6. 1947.

ΤΟ ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Τί λέγουν τὰ ἐπίσημα κείμενα.

Συχνάκις ἀκούεται λεγόμενον ὅτι ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις μετέβαλε τὴν σχέσιν τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἰδίως δὲ συχνότερον δισχυρίζονται τοῦτο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας. Τὸ μόνον ποῦ εἶναι δυνατόν νὰ συμφωνήσῃ τις εἶνε, ὅτι ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία μετέβαλεν ὄχι τὴν σχέσιν τῆς πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας τῆς. Περὶ τούτου ὁμιλεῖ αὐτὴ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία: «Ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία οὐδέποτε παρητήθη ἢ παραιτεῖται τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς θρησκείας ὡς ἰδεολογίας ἐχθρικής πρὸς τὴν μαρξιστικὴν-λενινικὴν ἰδεολογίαν διὰ μέσων ἀντιδραστικῶν καὶ προπαγάνδας, ὡς καὶ διὰ τῆς παιδείας» (Διδασκαλία τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ σχολεῖῳ ἀρθ. 1 τοῦ 1950).

«Ἡ ἀνατροφή ἐν πνεύματι ἐπιστημονικῆς ὑλιστικῆς κοσμοθεωρίας ἀποτελεῖ ἓνα τῶν θεμελιωδῶν σκοπῶν τῆς κομμουνιστικῆς διαμορφώσεως τῆς νεολαίας μας». «Ἡ πᾶσα ἰδεολογικὴ ἐργασία τοῦ κόμματος κατευθύνεται εἰς τὸ νὰ ἀνατρέφονται οἱ ἐργαζόμενοι ἐν πνεύματι ἀπείρου ἀφοσιώσεως εἰς τὸ ἔργον τοῦ κομμουνισμοῦ, εἰς τὸ νὰ διατυπῶνται κοσμοθεωρία τῶν ἀποτελούντων τὴν κομμουνιστικὴν κοινωνίαν» (γράφει ὁ «Νεαρὸς Μπολσεβίκος» ἀριθ. 2 τοῦ 1950), εἰς τοῦτο δ' ὀφείλεται ἡ ἐπ' ἐσχάτων ἐνίσχυσις τῆς ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας. Σήμερον δὲν διεξάγεται ἰδιαζόντως ἀγροῖκος προπαγάνδα τοῦ εἴδους τοῦ Γίαιροσκι, πανταχοῦ ὅμως, εἰς πᾶν σχεδὸν παιδικὸν βί-

.....
ἐκδηλώσεις αὐτῆς καὶ μάλιστα τὴν ἀλαζονείαν καὶ φιλαρχίαν καὶ ἐπιδίωξιν πρωτείου καὶ πρωτοκαθεδρίας καὶ προβαδίσματος κ. τ. λ.

Ἀναμφιβόλως τὸ πρῶτον ἐκεῖνο μέγα ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα ὑπῆρξε τὸ θλιβερότερον καὶ τραγικότερον γεγονός τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Δι' αὐτοῦ ἡ ἀρχαία ἡνωμένη καὶ ἀδιαίρετος Καθολικὴ Ἐκκλησία διηρέθη εἰς δύο Καθολικὰς Ἐκκλησίας, τὴν Ὁρθόδοξον καὶ τὴν Ῥωμαιοκίνη, τὰς ὁποίας χωρίζουσι μὲν αἱ μνημονευθεῖσαι καὶ ἄλλαι τινὲς δογματικαί, διοικητικαὶ καὶ λειτουργικαὶ διαφοραί, ἐξογκούμεναι ἐνίοτε ἐκ παρεξηγήσεως ἢ ἐλλείψεως καλῆς θελήσεως ἢ κατανοήσεως, ἐνοῖ ὅμως ἡ κοινὴ ὀκτώ ὄλων αἰώνων ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις, ἣν ἀμφοτέραι προσπαθοῦσι νὰ διατηρήσωσι καὶ συνεχίσωσι, καὶ δὴ ἀκαινοτόμητον μὲν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, μεθ' ἱκανῶν δὲ καινοτομιῶν ἢ Ῥωμαιοκίνη Ἐκκλησία.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

βλίον ἢ περιοδικὸν χλευάζονται ὁ κλήρος καὶ αἱ «θρησκευτικαὶ προλήψεις» καὶ οἱ πιστεύοντες χαρακτηρίζονται ὡς ὀπισθοδρομικοί. Ἐξεδόθησαν μάλιστα καὶ μερικά φυλλάδια εἰδικοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ περιεχομένου («Ἡ προέλευσις τῆς θρησκείας», ἔκδοσις τοῦ τέλους τοῦ 1949).

Οὐ μόνον δὲ τὰ διδακτικὰ βιβλία τῆς Ἱστορίας, τῆς Ἀστρονομίας καὶ τῆς Φυσιολογίας περιέχουν παραγράφους ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας, ἀλλὰ καὶ ἡ «Σοβιετικὴ Παιδαγωγικὴ» (ἀριθ. 2 τοῦ 1950) καλεῖ καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς Φιλολογίας καὶ αὐτῆς τῆς Γεωγραφίας νὰ εἰσάγουν εἰς τὸ πρόγραμμά των ἀθεϊστικὴν προπαγάνδαν: «Δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν εἰς τὴν χώραν μας τῶν Σοβιῶν νὰ μεταβάλλωμεν τὴν Γεωγραφίαν εἰς ἰσχυρὸν μοχλὸν σοσιαλιστικῆς προπαγάνδας. Ὁ διδάσκαλος ὀφείλει, ἐπωφελούμενος τῶν δεδομένων τῆς Γεωγραφίας ὡς ἐπιστήμης, βασιμῶς, λογικῶς καὶ ἀκλονήτως νὰ ἀναπτύσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς ὀλόκληρον τὴν βλάβην τῶν μυστικῶν ἰδεολογικῶν ἰδεῶν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς κοινωνίας καὶ νὰ καταδεικνύῃ τὸ ἔντελὸς ἀβάσιμον αὐτῶν. Ἡ Γεωγραφία, παρέχουσα τὴν φυσικο-ἐπιστημονικὴν ἐξήγησιν τῶν φυσικῶν φαινομένων, δι' αὐτοῦ τούτου ἀποσπᾷ ἀπὸ ρίζης τὰς θρησκευτικὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεις. Εἶνε δυνατόν εἰς τὰ μαθήματα τῆς Γεωγραφίας νὰ μὴ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ ρόλου τοῦ κλήρου καὶ τοῦ ἀγῶνος τῶν τάξεων, καὶ νὰ μὴ θιγῆται ὁ ρόλος τῆς ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας; Εἰς τὰ μαθήματα ταῦτα οἱ μαθηταὶ θὰ μάθουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἠγωνίζετο ἐναντίον τῆς ἐπιστήμης».

Πάντα τὰ παιδικὰ περιοδικὰ περιέχουν «ἐπιστημονικὰς» βεβαιώσεις περὶ τοῦ ὅτι «αἱ ἐπιστημονικαὶ ὑποθέσεις ἀνατρέπουν ὅλους τοὺς ἐκκλησιαστικὸς μύθους περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν», διότι ὅλαι αὐταὶ βασίζονται ἐπὶ ἀκριβῶν ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων. «Ἡ γνῶσις τῆς πραγματικῆς συστάσεως τῆς οἰκουμένης πλουτίζει μὲ γνώσεις καὶ ἀνατρέπει διὰ παντὸς τὴν εἰς θαύματα πίστιν καὶ τὴν ἀγιογραφικὴν περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου διήγησιν» («Ἀγαπημένα παιδιὰ» ἀριθ. 1 τοῦ 1950).

Εἰς τὴν σύγχρονον ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδαν, παρεκτὸς τοῦ δισχυρισμοῦ ὅτι «ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐπιστήμη ριζικῶς εἶναι πρὸς ἀλλήλας ἀντίθετοι», ἀναπτύσσεται καὶ ἡ ἰδέα ὅτι «ἡ θρησκεία καταδικάζει τὸν ἄνθρωπον εἰς παθητικότητα καὶ ὀκνηρίαν, συνθλίβει καὶ ἀποκοιμίζει τὴν δημιουργικὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνθρώπων». «Ἡ θρησκεία πνευματικῶς ὑποβιβάζει τὸν ἄνθρωπον, ὑποσκάπτει τὴν εἰς τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰς δυνάμεις του πίστιν. Ἡ θρησκεία προσπαθεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅτι δὲν εἶνε δημιουργὸς νέας ζωῆς, ἀλλὰ οἰκτρὸς «δούλος τοῦ Θεοῦ» ὅτι πᾶν βῆμά του ἐξαρτᾶ-

ται ἀπὸ τὸν Θεόν, ἢ ἀπὸ ἄλλας ὑπερφυσικὰς δυνάμεις... Ἡ περὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ περὶ τῆς μηδαμινότητος τοῦ ἀνθρώπου διδασκαλία γεννοῦν εἰς αὐτὸν ἀβουλίαν, παθητικότητα, ἀμβλεῖαν εἰς τὴν τύχην ὑποταγῆν. Ἡ δὲ περὶ αἰωνίας μεταθανάτου ζωῆς διδασκαλία, καὶ ὅτι ἡ ἰδική μας «γητὴν ζωὴ» ἀποτελεῖ τὸν «προθάλαμόν» τῆς, ἀποσπᾷ τοὺς ἐργαζομένους ἀπὸ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐπὶ γῆς εὐδαιμονίας ἀγῶνα, ἀπὸ τὴν δημιουργίαν εὐτυχοὺς κομμουνιστικῆς κοινωνίας». («Οἰκογένεια καὶ Σχολεῖον» ἀρθ. 3 τοῦ 1950).

Εἶς τινα περιοδικὰ τῶν πρώτων μηνῶν τοῦ 1950 ἐπιμόνως ἀναπτύσσεται τὸ «ἀσυμβιβαστον τοῦ κομμουνισμοῦ μὲ τὴν θρησκείαν». «Τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα, ἀποτελοῦν τὴν πρωτοπορείαν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῷ κατὰ τῆς κεφαλαιοκρατίας καὶ τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ἀγῶνι, οὐδέποτε ἀποκρύπτει τὴν ἔναντι τῆς θρησκείας ἀρνητικὴν σχέσιν του. Ἡ φιλοσοφικὴ βάσις τοῦ μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ εἶνε ὁ διαλεκτικὸς ὕλισμός, ἀμειλίκτως ἐχθρικός πρὸς πᾶσαν θρησκείαν καὶ κληρικοκρατίαν. Ἡ ἀρνητικὴ στάσις τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τὴν θρησκείαν ἀπεριφράστως ἐκτίθεται εἰς πολλὰ βιβλία τῶν θεμελιωτῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ σοσιαλισμοῦ: Μάρξ, Ἐγκελς, Λένιν καὶ Στάλιν» («Διδασκαλία τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ σχολεῖῳ» ἀρθ. 1 τοῦ 1950).

Εἰς τοὺς προσπαθοῦντας νὰ ἀποδείξουν ὅτι ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία μετέβαλε τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν σχέσιν τῆς θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπομνησθῆ ἡ παράγραφος 13 τοῦ προγράμματος τῆς ΒΚΠ: «Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν ἡ ΒΚΠ δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸν θεοπισθῆντα ἤδη χωρισμὸν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ κράτους καὶ τοῦ σχολείου ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦτον καὶ ἡ ἀστικὴ δημοκρατία περιλαμβάνει εἰς τὰ προγράμματά της, οὐδαμοῦ ὅμως τοῦ κόσμου δὲν τὰ συνεπλήρωσε μέχρι τέλους χάρις εἰς τοὺς ποικίλους δεσμοὺς τοῦ κεφαλαίου μὲ τὴν θρησκευτικὴν προπαγάνδαν. Τὸ κόμμα τείνει εἰς πλήρη συντριβὴν τῶν μεταξὺ τῶν ἐκμεταλλωτῶν καὶ τῆς διοργανώσεως τῆς θρησκευτικῆς προπαγάνδας δεσμῶν, συντελοῦν εἰς τὴν πραγματικὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐργαζομένων τάξεων ἀπὸ τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις καὶ διοργανοῦν εὐρυτάτην ἐπιστημονικὴν διαφωτιστικὴν καὶ ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδαν».

Σήμερον ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία διαβεβαίωσεν ὅτι «οἱ κομμουνισταὶ δὲν ἀμφιβάλουν ὅτι ἐν τῇ κομμουνιστικῇ κοινωνίᾳ ἡ θρησκεία θὰ ἐκπνεύσῃ ἐντελῶς, διότι θὰ ἐκλείψουν διὰ παντός τὰ αἷτια, τὰ παράγοντα τὰς θρησκευτικὰς παραστάσεις καὶ πεποιθήσεις. Θὰ ἦτο ὅμως ἐσφαλμένον νὰ νομισθῆ, ὅτι τούτου ἕνεκα θὰ ἦτο περιττὸν νὰ διεξάγεται ἀντιθρησκευτικὴ προπαγάνδα καὶ νὰ ἀναπτύσσεται εὐρέως ἡ ἐπιστημονικὴ διαφωτιστικὴ δραστηριότης, ἡ ἀφορώσα εἰς τὴν ταχίστην ἀπελευθέρωσιν τῶν πιστευόντων ἀπὸ

τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις. Κατὰ τούτων ἐπιβάλλεται νὰ ἀγωνιζόμεθα ἐντατικῶς, ὡς καὶ κατὰ πάντων τῶν ὑπολειμμάτων τῆς κεφαλαιοκρατίας εἰς τὴν συνειδησιν τῶν ἀνθρώπων. Τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα καὶ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία μετ' ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς διεξάγουν πολιτιστικὴν καὶ ἀντιθρησκευτικὴν ἐργασίαν, ἐπιδιώκοντες τὴν ταχίστην κατάργησιν τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων. Τὴν ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδαν διεξάγουν πολλοὶ σοβιετικὰ ὄργανῶσις καὶ ἱδρύματα, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀποδεικνύοντα ὅτι ἡ ἐπιστήμη (γνώσις) καὶ ἡ θρησκεία (πρόληψις) εἶνε ἀσυμβιβαστοί. («Ἡ διδασκαλία τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ σχολεῖῳ» ἀρθ. 1 τοῦ 1950).

Μετὰ τὰς ἐν τῇ συγχρόνῳ σοβιετικῇ φιλολογίᾳ «ἀντιθρησκευτικὰς κραυγὰς» ταύτας πόσον θλιβερόν εἶνε νὰ ἀναγινώσκῃ τις τὰς δηλώσεις τῆς διοικούσης ἱεραρχίας τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας! Ἀφ' ἑαυτῆς προκύπτει ἡ ἐρώτησις: ποῦ εἶνε τὰ ὄρια τῶν συμβιβασμῶν; Εἶνε δυνατόν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία ἀνευθύνως νὰ «δοξολογῆ καὶ ἐξυμνῆ» τοὺς διώκτας τῆς Ἐκκλησίας; Φρίσσει ἡ καρδιά τοῦ πιστοῦ πληροφορομένου ὅτι ὀλόκληρον τὸ ἐπισκοπικὸν σῶμα τῆς ρωσικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑποβάλλει συγχαρητήρια εἰς τὸν Στάλιν καὶ δὴ μετὰ τὰς ἐξῆς φράσεις: «Εἰς τὰς πράξεις σας (: τοῦ Στάλιν) ὄλος ὁ κόσμος ἐνορᾷ τὸν θρίαμβον τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, ἡ ἀκάματος διὰ τὸν ἀνθρώπον ἐργασία διηνεκῶς ζωογονεῖ τὴν θερμὴν πρὸς ὑμᾶς ἀγάπην..., σᾶς εἶνε προσφιλεῖς αἱ ἀνάγκαι τῶν θρησκευόντων ρώσων..., δι' ἡμᾶς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἰδιαζόντως πολῦτιμος τυγχάνει ἡ οὐδαμόθεν κωλυομένη ἐλευθερία καὶ ἡ δυνατότης τῆς ὁμολογίας τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ προσώπου τῆς ρωσικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑποβάλλομεν Ὑμῖν, ἀγαπητῆ Ἰωσήφ Βησσαριόνοβιτς, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὑμῶν ἔτους βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην καὶ ἐνθέρμως προσαγορεύοντες ὑμᾶς ἐπὶ τῇ διὰ πάντας ἡμᾶς, τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, σημαντικωτάτῃ ταύτῃ ἡμέρᾳ, προσευχόμεθα ὑπὲρ ἐνισχύσεως τῶν ὑμετέρων δυνάμεων, εὐλογοῦμεν τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνάς σας, αὐτοὶ ἐμπνεόμενοι ἐξ αὐτῶν» («Περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας», ἀρθ. 12 τοῦ 1949).

Καὶ τούτου ὅμως θεωρηθέντος ἀνεπαρκούς, ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος ἐξεφώνησε λόγον, ἐν ᾧ εἶπεν «Ἐκ πάντων τῶν περάτων τοῦ κόσμου τῷ προσάγονται ἐκφράσεις ἀγάπης, χαιρετισμοί, εὐχαὶ καὶ ἀναγνωρίσεις τῶν μεγάλων του πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν, ὑπὲρ παντός ἠθικῶς ὑψηλοῦ, ὑπερ ἀποτελεῖ τὸ ἰδεῶδες τῶν πόθων τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡμεῖς οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν αὐτὸν ἰδίᾳ διὰ τὴν πρόθυμον κατανόησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἀγία ἡμῶν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Προσοχή εις τὴν οὐσίαν.

Εἰς τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν χώραν ἡμῶν ὡς ἐκ τῶν δις διερχόμεθα κρίσιμων περιστάσεων τεράστια προβλήματα ἐπέπρωτο, ὡς μὴ ὄφειλε, νὰ παρεμβληθῆ καὶ τὸ ἀναστατώσαν τὴν κοινωνίαν καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς ἐπεισόδιον τῆς βιαιᾶς ἐν Κρήτῃ παρθεναραγωγῆς. Ἀξιοκατάκριτος βεβαίως ὑπῆρξεν ὁ προσδοθεὶς εἰς τὸ γεγονός ἐντονος κομματικὸς χαρακτήρ· ὅ,τι ὅμως ἐνδιαφέρει ἀπὸ γενικωτέρας ἐπόψεως εἶνε αὐτὴ τῆς ἀρπαγῆς τῆς κόρης ἢ πράξις καθ' ἑαυτήν, μαρτυροῦσα, κατὰ κακίστην παράδοσιν, ἀνοχὴν μᾶς βαρβαρότητος, προσιδιαιζούσης μόνον εἰς ἀγρίους λαούς. Ἐξακολουθεῖ διασύρων τὰ ἦθη μας τοιοῦτος ἐξευτελισμὸς τῆς γυναικός, μεταβαλλομένης εἰς ἄψυχον πρᾶγμα δι' ἐπιδείξεως εὐτελοῦς «παλληκαρισμοῦ», ὅστις, ἐξ ἐναντίας, ἐσχάτην μαρτυρεῖ ἀνανδρίαν. Ἴδού πρώτης τάξεως κοινωνικὸν θέμα διὰ τὸν ἱερὸν ἄμβωνα, καλούμενον νὰ ἀναπτύξῃ τὸ μέγεθος τῆς προσβολῆς τῆς ἱερότητος τοῦ προσώπου τῆς γυναικός, νὰ στιγματίσῃ τὴν βάρβαρον τρομοκρατίαν τῆς, τὴν κατ' αὐτῆς βίαν πρὸς σκοποὺς ἰδιοτελεῖς. Αὐτὴ εἶνε ἡ οὐσία παρομοίων πράξεων, καὶ κατ' αὐτῆς καλεῖται νὰ ἀντιδράσῃ ἡ κοινωνία, ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτεία δι' αὐστηροτάτων κυρώσεων.

Ἰδεολογία καὶ μέθοδοι.

Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τῶν πολιτικῶν ζυμώσεων πολιτικὸς ἀνὴρ ὀμιλῶν ἐπὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ θέματος ἠκούσθη δηλῶν δι' ἀντιτίθειαι οὐχὶ κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας, ἀλλὰ κατὰ τῶν μεθόδων τῆς. Ἄλλ' αἱ μέθοδοι, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ διάδοσις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ κομμουνισμοῦ, εἶνε, ἀπλοῦστατα, ἄμεσος καὶ συνεπῆς ἀπόρροια τῆς

ἐκ κ λ σ [α κέκτηται ἐν α ὑ τ ῆ π ι σ τ ὶ ν ὑ π ἔ ρ μ α χ ο ν . . , ἐφ' ᾧ καὶ ἐπικαλούμεθα παρὰ Κυρίου ἐπιτυχίαν πασῶν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ προσπαθειῶν ».

Πάντας ὅμως ὑπερέβη εἰς δουλοπρέπειαν πρὸ τῶν «ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου τούτου» ὁ Καθολικὸς τῆς Γεωργίας Καλλίστρατος. «Διὰ τοῦ ὑμετέρου συντάγματος ἐστερεώσατε εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐργατῶν ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου τὰς εὐαγγελικὰς ἐντολὰς τῆς ἀδελφότητος, τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἔχεις δικαίον, δίκαιε Ἰωσήφ, καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου· διδάξον, λοιπόν, ἡμᾶς πῶς νὰ ζῶμεν ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν» («Περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας» ἀρθ. 1 τοῦ 1950).

Ἄρχιμανδρίτης ΣΙΑΒΕΣΤΡΟΣ

«Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ»

τῆς δυτικο-εὐρωπαϊκῆς

ὀρθοδόξου ρωσικῆς Ἐξαρχίας

(ἀρθ. 4 [25] 1950)

«ἰδεολογίας», τὴν ὅποیان προσβέβει. Ὅταν ὁ κομμουνισμὸς ἀσκήσῃ βίαν καὶ τρομοκρατίαν, διὰν, ἀρνούμενος πᾶσαν ἐλευθερίαν, ἐπιδιώκῃ νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ καθεστῶς τῆς δουλείας ἐφ' ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους δι' ἐπιμελετημένης παγκοσμίου στρατηγικῆς, διὰν δι' αὐτὸν τὸ πνεῦμα εἶνε ἀνύπαρκτον, διὰν μηδενίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα, διὰν δι' αὐτὸν καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου οὐδεμίαν ἔχῃ ἀξίαν, διὰν πολεμῇ τὴν θρησκείαν καὶ ὅλον τὸν πνευματικὸν τῆς ἀνθρωπότητος πολιτισμὸν, διὰν—ὅπως διεκήρυξε πρὸ τινος ὁ ἄγγλος πρωθυπουργὸς—ὁ ρωσικὸς κομμουνισμὸς «διαφθείρῃ πᾶν ὅ,τι ἔγγισῃ», ἐφαρμόξῃ, ἀπλοῦστατα, τὴν ἀνατρεπτικὴν παντὸς ὅ,τι ὑφίσταται ὄρθιον ἰδεολογίαν του. Ἡ ἰδεολογία του εἶνε ἡ πίστις του καὶ αἱ μέθοδοι τῆς πραγματοποιήσεώς της εἶνε ἄμεσος τῶν πεποιθήσεών του ἀπόρροια. Αἱ τοιαῦται, λοιπόν, δηλώσεις, καὶ μάλιστα πολιτικῶν ἀνδρῶν, κατὰ τεκμήριον ὀφειλόντων νὰ κατέχουν τὰ πολιτικὰ θέματα, μαρτυροῦν ἐντελῆ ἀγνοίαν τοῦ καθ' οὗ ἀντιτάσσονται πολιτικοῦ ἀντιπάλου.

Ἠθικὴ ἀναπροσαρμογὴ!

Παρὰ τὴν καὶ ὑπὸ τῶν πλείστον διαπρεπῶν ἱατρῶν ἀποδοκιμασίαν τῆς γνωστῆς θεωρίας τῆς «εὐθανασίας», ὁ προϊστάμενος τοῦ ἐν Λονδίῳ ναοῦ τοῦ Ἄπ. Παύλου αἰδεσ. Δε Μάθιους, ὀμιλῶν κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν τῆς Ἐταιρείας πρὸς νομιμοποίησιν τῆς ἐκουσίας Εὐθανασίας (*Voluntary Euthanasia Legalization Society*), ἐκηρύχθη ἀναφανδὸν ὑπὲρ τοῦ ἐξ ἀγάπης καὶ οἴκτου ἐπιτρεπτοῦ τῆς θανατώσεως τῶν ἐκουσίως ἰκετευόντων αὐτὴν πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τῆς ἀφορήτου σωματικῆς δόνησης. Κατὰ τὸν αἰδεσιμώτατον τοῦτον, «ἡ ἀγάπη καὶ ὁ οἴκτος θὰ πρέπη νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς λογικῶς χριστιανοὺς νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἐκουσίαν εὐθανασίαν. Ἡ πρόδοσις τῆς ἐπιστήμης μετέβαλον οπουδαίως τὰς συνθήκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἡ μεταβολὴ δὲ αὕτη ἐπιβάλλει τὴν ἀνάλογον ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν». Ἄλλὰ τοῦτο θὰ ἐσῆμαινεν δι' ὁ χριστιανικὸς ἠθικὸς νόμος δὲν προέρχεται ἀνωθεν ἐξ ἀποκαλύψεως, δὲν εἶνε θεόδοτος, ἀλλ' εἶνε προῖον τοῦ καθαροῦ λόγου καὶ ὀφελιμικῆς σκοπιμότητος. Ἄλλ' ἡ θρησκεία, ἡς λειτουργὸν ἔταξεν ἑαυτὸν ὁ διαπρεπῆς ἄγγλος κληρικὸς, ἀντικρως ἀντιτίθειαι πρὸς τοιαύτην ἐκδοχὴν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ὅρθῶς δὲ οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου λέγουσιν, δι' τὰ ὑπὲρ τῆς εὐθανασίας ἐπιχειρήματα εἶνε πολὺ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβὴ ἀπὸ τὸ γεγονός δι' κληρικὸς εἶνε ὁ ὑπέρμαχος τῶν, καὶ μάλιστα ναοῦ προϊστάμενος. «Αἱ τοιαῦται δηλώσεις ἀγγλικανῶν ἀξιωματούχων—προσθέτουσιν οἱ «Καιροὶ»—συντελοῦν εἰς τὴν προϊούσαν ἐπίτασιν τῆς ἀμνηστίας τῶν πιστῶν. Δὲν παύεται οὐδεὶς ἐβδομάς, καθ' ἣν μέλος τῆς ἀνωτάτης ἱεραρχίας τοῦ κληρου νὰ μὴ ἀρνηθῆ ἢ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ θεμελιώδεις χριστιανικὰς ἀρχὰς τῆς πίστεως, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς τάξεως. Καὶ χαίρομεν δι' ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντεβουρίας ἐπελήφθη τῆς εὐκαιρίας νὰ καταδικάσῃ καὶ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τὰς ἰδέας ταύτας τοῦ ἐν λόγῳ κληρικοῦ».

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπληρώσθη τὰς ἐργασίας αὐτῆς κατὰ τὸ πρῶτον πενθήμερον τοῦ ἱσταμένου μηνός.

— Διὰ τὴν νέαν περίοδον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου, ἀντὶ τῶν ἀποχωρούντων Συνοδικῶν Σεβασμιωτάτων Γόρτυνος κ. Γερμανοῦ, Λευκάδος κ. Δωροθέου, Καλαβρύτων κ. Ἀγαθονίκου, Δράμας κ. Γεωργίου, Χίου κ. Παντελεήμονος καὶ Φλωρίνης κ. Βασιλείου ἐκλήθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κερκύρας κ. Μεθόδιος, Καρυστίας κ. Ἀνανίας, Θηβῶν κ. Πολύκαρπος, Κασσανδρείας κ. Καλλίνικος, Μαρωνείας κ. Βασίλειος καὶ Ζιχνῶν κ. Κύριλλος.

— Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λήμου κ. Βασιλείου ὑποβαλόντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς αὐτοῦ Μητροπόλεως διὰ λόγους υγείας, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεδέχθη αὐτήν, συγχρόνως δὲ διώρισεν τὴν Α. Σ. Διευθυντὴν τῶν ἐν τῇ μονῇ Πετράκη λειτουργούντων Θεολογικοῦ Οἰκτροφείου καὶ Σχολῆς Ἱεροκρητύκων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῆ 1 μεσοῦτος μηνός ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θυατείρων, Λεοντοπόλεως καὶ Ἑρμοιπόλεως, εἶτα δὲ τὸν Ὑπουργὸν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ν. Μπακόπουλον, τὸν Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης κ. Γ. Πεσματζόγλου καὶ τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας κ. Μ. Γούτον.

— Τῆ ἐπομένη (2) ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μεταβάς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐπεσκέφθη τὸν ὑπουργὸν τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ν. Μπακόπουλον.

— Τῆ 6 τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τοῦ Ἑρευθοῦ Σταυροῦ νοσηλεύμενον Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον, τῆ δ' ἐπομένη ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐγενίου,

— Τῆ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνός ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη εἰς τὸ Γ.Ε.Σ. τὸν Στρατάρχην Α. Παπάγον.

— Αὐθμερὸν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ Α. Μ. ἐπεσκέφθη ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὸν ἀφ' ἱκανοῦ ἐν αὐτῷ νοσηλεύμενον Σεβ. Μητροπολίτην Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη (11) τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημούντων Σεβ. Μητροπολιτῶν Αἴνου καὶ Πριγκηπονήσων, εἶτα δὲ τὸν Ὑπουργὸν Γεν. Διοικήσεως Βορείου Ἑλλάδος κ. Λ. Ἰασονίδην καὶ τὸν Νομάρχην Ἐβρου.

— Τῆ 13 τοῦ αὐτοῦ μηνός ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μεταβάς εἰς τὰ ἀνάκτορα προέστη τῆς ὀρκωμοσίας τῆς νέας Κυβερνήσεως Βενιζέλου.

— Κατὰ τὰς μετασημβρινὰς δὲ ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Α. Μ. ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ὑπουργοῦ Γεωργίας κ. Α. Λαμπροπούλου.

— Ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος Εὐρίπου Θεοφιλ. κ. Ἀλέξιος τῆ μὲν 2 μεσοῦτος προέστη τῆς ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὀρκωμοσίας τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα ὡς ὑπουργοῦ Δημοσίων ἔργων, τῆ δὲ 4 τοῦ αὐτοῦ τὸ γ' κλιμάκιον τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου, αὐθμερὸν δὲ κατ' ἐντολὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐπεσκέφθη τὸ Ἀσυλον Ἀνιάτων καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ Δημόσιον Ψυχιατρεῖον.

— Δι' Ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους ἱερατικοὺς προϊσταμένους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ συμβούλια τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ Πρωτοσυκελλία αὐτῆς ἐντολῆν τοῦ Μακαριωτάτου

κατέστησε γνωστὸν ὅτι ἀπαγορεύει αὐστηρῶς τὴν κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν ἱ. ναῶν ἢ ἄλλας ἐορτάς τοποθέτησιν μεγαφῶνων ἔξω τοῦ ναοῦ, ἵνα μὴ τοιαύτη μετάδοσις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ἀναμιγνυομένη μετὰ τοὺς ποικίλους θορύβους καὶ ἄλλας ἀναρμοστοὺς, ἂν μὴ καὶ ἀνευλαβεῖς, ἀσχολίας τῶν μακρόθεν—ἀναγαστικῶς πολλακίς—ἀκρωμένων, προσβάλλῃ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τῶν πιστῶν καὶ ζημιώσῃ θρησκευτικῶς καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀνευ ἐσωτέρας διαθέσεως ἀκρωμένους τῶν θείων καὶ ἱερῶν ἐν μέσῳ ἀνοικείου ἀτμοσφαιράς.

Ἀπαγορεύει ἐπίσης τὰς πομπώδεις διαφημίσεις τῶν πανηγύρεων τῶν ἱ. ναῶν, ἐπιτρεπομένης μόνον τῆς διὰ τοῦ τύπου ἀπλῆς ἀναγγελίας ὡρολογίας προγράμματος τῶν ἱ. ἀκολουθιῶν τῆς πανηγύρεως, ὑποβαλλομένου τῇ Πρωτοσυκελλίᾳ πρὸς ἔγκρισιν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως.

Ὡσαύτως καθιστᾷ γνωστὸν, ὅτι ἐξ οὐδενὸς ἄλλου ἱ. ναοῦ ἐπιτρέπεται ἐφεξῆς νὰ μεταδίδηται ραδιοφωνικῶς ἡ θεία Λειτουργία, παρ' ἐκτὸς τοῦ ἱ. ναοῦ τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, μετὰ τοῦ ὁποῦο καὶ μόνου δύνανται νὰ συνδέωνται πάντες οἱ μεταδιδόντες τὴν θείαν Λειτουργίαν ραδιοφωνικοὶ Σταθμοί.

— Δι' ἄλλης δὲ πρὸς τοὺς ἑφημερίους Ἐγκυκλίου ἡ Πρωτοσυκελλία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐντολῆν τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀπαγορεύει αὐστηρῶς τὴν ἀνευ τοῦ ράσου οὐχὶ ἱεροπρεπῆ παράστασιν ἐνίων ἐξ αὐτῶν κατὰ τὴν τέλεσιν ἀκολουθιῶν ἢ παρακλησέων, ὅτε δὲ καὶ μυστηρίων, μετὰ μόνου τοῦ ἐπιτραχηλοῦ ἐπὶ τοῦ ἐσώρασου. Ὅθεν παραγγέλλονται πάντες οἱ ἱερεῖς ὅπως ἱερατεύωσιν «ἐν καταστολῇ κοσμίᾳ», φέροντες πάντοτε τὸ ράσον καὶ κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν «ἔστω καὶ μίᾳς μόνον εὐχής».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Καθ' ἃ ἠγγέλθη ἐκ ΚΠόλεως, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέλεξε τρεῖς Ἐπισκόπους βοηθοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς: τὸν Ἀρχιμ. Ἰεζεκιήλ Τσουκαλᾶν ὡς Ἐπίσκοπον Ναζιανζοῦ, τὸν Ἀρχιμ. Ἀθηναγόραν Κοκκινάκην ὡς Ἐπίσκοπον Ἐλαίας καὶ τὸν Μάρκον Λύραν ὡς Ἐπίσκοπον Λεύκης διὰ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ἀλβανοφώνους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος ἀναρρώσας ἐντελῶς, τῇ προπαραελθούσῃ Πέμπτῃ μετέβη εἰς Αἰθιοπία πρὸς λουτροθεραπείαν.

— ἠγγέλθη ἐκ Ν. Ὑόρκης ὅτι τῆ 30 παρελθόντος μηνός ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἐξάρχος τοῦ Πατριαρχοῦ Ἀλεξανδρείας Μητροπολίτης Πενταπόλεως Χριστοφόρος Κοντογεώργος.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ἡ ὑπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κυρηνείας Κυπριακῆ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος Πρεσβεία μὴ γενομένη δεκτὴ ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἀποικιῶν, παρ' οὗ εἶχε ζητήσει ἀκρόασιν, ἀπῆλθεν εἰς Ἀμερικὴν, ὅπως ἐνημερώσῃ τὴν ἀμερικανικὴν κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ ἐνωτικοῦ τῆς Κύπρου προβλήματος, εἰσαγάγῃ δ' ἐν τέλει τοῦτο εἰς τὴν κατ' αὐτὰς ἀρχομένην τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνέλευσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης ἐξουσιοδότησε τὸν προϊστάμενον τῆς ἐν Οὐγγαρία ὀρθοδόξου ἐκκλησίας πατέρα Ἰβάν Μιχαήλωφ Κοπόλοβιτς ὅπως λειτουργῇ εἰς οὐγγρικὴν γλῶσσαν.

— Ἐν Τυφλίδι πρὸ τινος συνεκροτήθη σύνοδος τῶν Ἐκκλησιῶν Ρωσίας, Γεωργίας καὶ Ἀρμενίας, ἐξ ἀποφάσεως δ' αὐτῆς ἀπηυθύνθη ἐκκλησίαις πρὸς πάντας τοὺς ἀνὰ τὸν κόσμον χριστιανούς ὅπως προβῶσιν εἰς

δεήσεις ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς καταργήσεως τῶν ἀτομικῶν ὅπλων.

Οἰκουμενικὴ χριστιανικὴ κίνησις.

Ἡ ἐν Τορόντο συνεληθούσα ἐσχάτως Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ὥρισεν ὅπως ἡ τρίτη παγκοσμίᾳ συνδιάσκεψις τῆς Ὄργανώσεως Πίστεως καὶ Τάξεως (Faith and Order) συγκληθῆ τῷ 1952 ἐν Lund τῆς Σουηδίας. Ἡ συνδιάσκεψις αὕτη θὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν κωλυμάτων τῆς ἐνώσεως, ἅτινα προκύπτουσιν ἐκ τῶν περὶ πίστεως καὶ τάξεως διαφορῶν, ἐν αἷς περιλαμβάνονται οἱ μὴ θεολογικοὶ παράγοντες, οἵτινες τὸ μὲν παρεμβάλλουν προσκόμματα εἰς τὴν ἐνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ δέ, τούναντιον, ἐπισπεύδουν αὐτήν. Μεταξὺ τῶν συζητηθησομένων θεμάτων περιλαμβάνονται ἡ φύσις καὶ οἱ σκοποὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱερωσύνης, ἡ ἐπὶ γῆς προσπάθεια καὶ δρᾶσις τῆς Ἐκκλησίας, διάφοροι τρόποι προσυχῆς κλπ.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΕΝΟΙ

Πρό τινος οἱ διαμαρτυρόμενοι τῆς Ἰσπανίας ἀπηύθυναν πρὸς τὸν στρατηγὸν Φράνκο αἴτησιν ἀφορώσαν εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ὃ δὲ διευθυντῆς τοῦ Γραφείου του ἀπαντῶν ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτοὺς ἐγκύκλιον τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1948 ἀπευθυνομένην πρὸς πάντας τοὺς κυβερνήτας τῶν ἐπαρχιῶν τῆς χώρας καὶ διαγορεύουσαν τὰ ἀκόλουθα :

«Τὸ 6 ἄρθρον τοῦ Fuero τῶν Ἰσπανῶν διακηρύττει ἐν τῇ πρώτῃ του παραγράφῳ ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Ἰσπανικοῦ κράτους εἶνε ἡ ρωμαιοκαθολικὴ, εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον θεσπίζει ὅτι «οὐδεὶς θὰ ἐνοχληθῆ διὰ τὰς θρησκευτικὰς του πεποιθήσεις οὐδὲ ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ἀσκήσει τῆς λατρείας του. Οὐδεμίαν ἄλλην θρησκευτικὴν τελετὴν ἢ δημόσια ἐκδηλώσεις ἐπιτρέπονται, πλὴν τῶν τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Παραβάσεις σχετικαὶ γινόμεναι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου παραχωρουμένης ἀνεξιθρησκείας, δι' ἃς ἐπανειλημμέναι προὐκλήθησαν διαμαρτυρικαί, ἐξείρουναι ὑπερβασίαι, καθ' ἃς ἐν προτεστάντικοις ναοῖς τεχνητῶς ἀπεκρύβθησαν μασωνικὰ κέντρα συνωμοτοῦντα κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως, ἐπιβάλλουν τὴν διασάφησιν τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῆς ἰδιωτικῆς ἀσκήσεως τῆς λατρείας καὶ τῶν καταχρήσεων τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος ἀνεξιθρησκείας :

α) Ἀναγνωρίζεται ἡ ἰδιωτικὴ ἄσκησις τῆς λατρείας τῶν μὴ ρωμαιοκαθολικῶν θρησκειῶν.

β) Ὑπὸ τὴν ἰδιωτικὴν λατρείαν νοεῖται ἡ ἢ αὐστηρῶς προσωπικῇ, ἢ ἢ τελοῦμένη ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν ἀφιερωμένων εἰς τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῆς περιβόλων.

γ) Ἡ λατρεία αὕτη ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ ἐκδηλοῦται ἐξωτερικῶς ἢ δημοσίᾳ, ὅποτε παύεται οὕσα ἰδιωτικὴ, μόνον δ' αἰ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς ρωμαιοκαθολικῆς θρησκείας ἐπιτρέπονται.

δ) Κατ' ἀκολουθίαν ἀπαγορεύεται ὁ καθ' οἰονδήποτε τρόπον τελούμενος προσηλυτισμὸς ἢ προπαγάνδα θρησκειῶν μὴ ρωμαιοκαθολικῶν δι' ἰδρύσεως σχολείων ἢ διὰ φαινομενικῆς ἀσκήσεως φιλανθρωπίας ἢ κατασκευῶσεων κατὰ τὰς σχολικὰς διακοπὰς.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἰουδαϊκὸν ἐν Ἀμερικῇ Ἰνστιτούτον Braille ἀνήγγειλεν ὅτι ἐξεδόθη ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὁλόκληρος εἰς γραφὴν Braille διὰ τούτους τυφλοὺς. Ἡ συντέλεις τοῦ ἔργου διήρκεσεν ἐπὶ πενταετίαν, ἀπηρτίσθη δ' ἐξ 20 τόμων σχήματος Ἐγκυκλοπαιδείας.

Ἡ ἐκτύπωσις ἐπεβραδύνθη ἔνεκεν ἐλλείψεως συμφωνίας διεθνῶς ὡς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἑβραϊκοῦ ἀλφάβητου Braille. Τοῦτο τερματισθὲν τῷ 1936, ἀνεθεωρήθη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐκ διαπρεπῶν σοφῶν, ἡ ὀριστικῇ δ' αὐτοῦ ἔγκρισις ἐγένετο τῷ 1944, μεθ' ὃ καὶ ἐπληροῦθη ἐν τῇ δημοσίευσιν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ

ΩΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ΠΡΟΣΩΠΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΤΙΝΑ ΜΕ ΛΕΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ;

Τὸ πρόβλημα τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἀρχαίους, τοὺς μέσους χρόνους καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ ἱστορίᾳ.

Αἱ μὴ χριστιανικαὶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαι. — Ἡ ἀξία τῆς μαρτυρίας τῶν αὐτοπτῶν. — Τὰ Ἀπόκρυφα. — Ὁ Ἰησοῦς τῶν Εὐαγγελίων. — Ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς. — Ὁ Θεὸς Ἰησοῦς. — Ὁ ἀγαπῶν Ἰησοῦς. — Ἡ ἐν τῷ Ἰησοῦ ἀρμονία. — Τὸ κύριον τοῦ Ἰησοῦ. — Ὁ Ἰησοῦς τῆς πραγματικότητος. — Ὁ ἱστορικὸς χαρακτήρ τῆς Κ. Διαθήκης. — Ἡ μαρτυρία τῶν Ἀποστόλων. — Ὁ ἀπ. Παῦλος περὶ τοῦ Χριστοῦ. — Ἡ προσωπικότης τοῦ Παύλου καὶ αἱ ἐπιστολαὶ του. — Τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ θρησκείᾳ, τῇ λατρείᾳ, τῇ τέχνῃ καὶ τῇ φιλολογίᾳ — Τὰ ἀποτελέσματα τῆς Κριτικῆς. Δελ. 20.000

Ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς «Ἐκκλησίας».

Συνοδομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς :
Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθήνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19. Τηλέφ. 27.689.

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες : Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», ὁδὸς Μοσχονησιῶν 12Α, Ἀθήνας (8). Τηλέφ. 82.219.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δέον νὰ μᾶς ἀνακοινῶται ἀμέσως, **σημειουμένης ἀπαραιτήτως τῆς θέσεως, ἐξ ἧς ἢ μεταθέσει.** Ἄλλως, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται, δέον δὲ νὰ ἦνε εὐανάγνωστα καὶ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς μίας μόνον ὄψεως τοῦ χαρτοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μεθοδίου Κωνσταντίνου Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν, Ἡ Παλλαϊκὴ ἐκδήλωσις ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς ἑλληνικῆς Κύπρου μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἄγ. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος». Κέρκυρα 1950 (σελ. 16).

Μητροπολίτου Ἀζώμης Νικολάου, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Αἰθιοπίας ἢ ἱστορικὴ δρᾶσις της, τὸ ἔργον της καὶ ἡ ἀποστολὴ της. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας». Μετ' εἰκόνων. Ἀθήναι 1950 (σελ. 19).

Μιχαὴλ Γιαπαλῆ Σταυροφόρου, Ἀγρότης καὶ προλετάριοι. Ἐκδοσις Α', Ἀθήναι 1950 σελ. 64).

Δ. Σ. Μπαλάνου Ἀκαδημαϊκοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Χριστιανισμὸς καὶ ἐγκόσμιος ζωὴ. Ἀνάτυπον ἀπὸ τοῦ βιβλίου «Πέντε διαλέξεις γενόμεναι εἰς Ρόδον εἰς τὸ Παλάτιον τοῦ μεγάλου Μαγίστρου». Ἐκδοσις Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου, Ρόδος, Κρατικὸν Τυπογραφεῖον. (Σελ. 16).

Κ. Δνοβοννιώτου (†) καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἐπιτομὴ τῆς ἐρμηνείας τῆς λειτουργίας τοῦ Γερμανοῦ Α' Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπιμελεῖα Ἰωάν-

νου *N. Καρμίρη* καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας». 'Αθήναι 1950 (σελ. 13).

'*Ιωάννου Ν. Καρμίρη* καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών, 'Ετερόδοξοι ἐπιδράσεις ἐπὶ τὰς ὁμολογίας τοῦ ἱζ' αἰῶνος. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς «Νέας Σιών». 'Ιεροσόλυμα, Τύποις 'Ιεροῦ Κοινού τοῦ Π. Τάφου 1949 (σελ. 94).

'*Ανδρέου 'Ιω. Φυτράκη* ὑφηγητού ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ 'Αθηνών, Οἱ μοναχοὶ ὡς κοινωνικοὶ διδάσκαλοι καὶ ἐργάται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ 'Ανατολικῇ 'Εκκλησίᾳ. Βιβλιοθήκη 'Αποστολικῆς Διακονίας ἀριθ. 31 (Σελ. 99).

Μιχαὴλ 'Ι. Γαλανοῦ (†) Μεγάλου Ρήτορος τοῦ Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας, Διδασκάλου τοῦ Εὐαγγελίου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, Οἱ βίοι τῶν ἁγίων τοῦ Μηνολογίου τῆς ὀρθοδόξου 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας. 'Εκδ. δευτέρα. ἀναθεωρηθεῖσα καὶ βελτιωθεῖσα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως. Τεύχος Ε' Μὴν Μάϊος. Βιβλιοθήκη τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας. 'Αθήναι 1950 (σελ. 124).

'*Αρχιμ. Ζαχαρίου Α. Διανᾶ* πρώην 'Αρχιεπισκοπῆς τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου καὶ τέως διευθυντοῦ τῶν 'Ιερατικῶν Σχολῶν Ριζαρίου, Κρήτης (Χανίων), Σάμου καὶ 'Αρτης, 'Ακάθιστος 'Αποστολικὴ 'Ακολουθία τοῦ δεκαπενταγούστου. 'Εκδοσις 'Αποστολικῆς Διακονίας 1950 (σελ. 102).

Γεωργίου Δ. Χατζηαντωνίου Δ. Θ., Ποιμένος τῆς Β' Εὐαγγελικῆς 'Εκκλησίας 'Αθηνών, Τὰ ὀκτώ κλειδιά τῆς εὐτυχίας. 'Εκδότης 'Αλ. Δρακόπουλος. 'Αθήναι (σελ. 94).

'*Ιω. Ν. Φραγκοῦλα* 'Αλέξανδρος Μωραϊτίδης (1850—1929). Βοστώνη 1950 (σελ. 102).

Σύνδεσμος φίλων στρατοῦ 'Αθηνῶν ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρείαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης, Περραγμῆνα ἀπὸ τῆς 1 'Ιαν. μέχρι τῆς 31 Δεκ. 1749 (σελ. 46).

Γ. Α. Ζαχαροπούλου, 'Ιεροκήρυκος, Ἐθροσκευτικαὶ ὁμιλίαι, τεύχ. Α' (1948), τεύχ. Β' (1949), Θεσσαλονίκη.

Τοῦ ἀθνοῦ, Πασχαλιάτικες ἀναμνήσεις.—'Όταν τὰ πλοῦτη ἔκαμαν φτερά.—Ποῖος ἐκέρδισε τὸ μεγάλο βραβεῖο;—Εὐρῆκε τὸ δρόμο τῆς ζωῆς του.—Αἱ περιπλανήσεις τοῦ Ντέρεκ Βίνερτον.—Στὸ ἀγρόκτημα τῆς θείας.—Τὸ Μαργαριταρένιο περιδέρατο.—'Ο ξένος.—Σ' ἕνα ὀλέθριο λεπτό.—Πές μου, εἶσαι ἔτοιμος;—'Η ἱστορία τῆς ζωῆς τῆς Σουσάνας Μούρ. Θεσσαλονίκη 1948-1949. 'Απαντα χριστουγεννιάτικα διηγήματα. Μετάφρασις καὶ διασκευή ἐκ τοῦ 'Αγγλικοῦ. Διανέμονται δωρεάν.

'*Αρχιδιακόνου Φωτίου Κουμίδου* Δ. Θ., Θέσις τῆς θύραθεν σοφίας ἐν τῷ χριστιανισμῷ κατὰ τὸν ἑλληνας ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων. 'Ανάτυπον ἐκ τοῦ «Πανταίνου». 'Αλεξάνδρεια 1950 (σελ. 58).

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

[1] ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν 'Ιερομόναχον Φίλιππον Πανταζόπουλον ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς τὴν 17ην 'Οκτωβρίου ἐ.ε. ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11ην π. μ., ἵνα δικασθῆς, δι' ἣν αἰτίαν ἀπελογηθῆς ἐνώπιον τοῦ ἡμετέρου ἀνακριτοῦ.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι δέ, ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

'Εν 'Αθήναις τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου 1950

'Ο Πρόεδρος τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† 'Ο Εὐρίπου ΑΛΕΞΙΟΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆ 'Αθηνῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς πλήρωσιν μιᾶς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱ. ναοῦ ἁγ. Βασιλείου (Πολυγώνου) διὰ κανονικῆς καὶ νομίμου ἐκλογῆς, συνῶδα τοῖς ἀρθροῖς 46 κ. ἐ. τοῦ περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων Α. Ν. 2200)40 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν 'Αθήναις τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου 1950

† 'Ο 'Αθηνῶν Σπυρίδων

'Ι. Μητροπόλις 'Εδέσσης—Πέλλης

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἱερῶν ναῶν 1) ἁγ. Γεωργίου Γιαννιτσῶν, 2) Τιμίου Προδρόμου Κλησοχωρίου, 3) ἁγίου Δημητρίου 'Αγρα, 4) Κοιμ. Θεοτόκου Παναγίτης, 5) ἁγίων 'Αναργύρων Μεσημερίου, 6) ἁγίου Γεωργίου Ραχῶνας, 7) ἁγίου Νικολάου Λιτοβοῦ, 8) ἁγ. Γεωργίου Κρύας Βρύσης καὶ 9) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος 'Αραβισσοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἄνω ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικὰ ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

'Εν 'Εδέσση τῇ 21 Αὐγούστου 1950

† 'Ο 'Εδέσσης καὶ Πέλλης Παντελεήμων

'Ι. Μητροπόλις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Συνῶδα τῷ ἀρθρ. 26 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου ἐ.ε. ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Δαιμονιάς τ. δ. Μονεμβασίας.

'Εν Σπάρτῃ τῇ 31 Αὐγούστου 1950.

† 'Ο Μονεμβ. καὶ Σπάρτης Διονύσιος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΒΕΑΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† 'Ο 'Αθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† 'Ο Γόρτυνος - Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† 'Ο 'Εδέσσης - Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, 'Ακαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΗΣ

Τόποις «Φοίνικος» Λεωνάτου 4. 'Εν 'Αθήναις